ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

«Σπουδάζοντες τηρεῖν τήν ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ Συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης» (Ἐφ. δ΄, 3)

ΕΤΟΣ 60ό - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2026 - ΤΕΥΧΟΣ 613

ΣΥΝΑΞΕΜΟΣ
Μηνιαῖο περιοδικό Ἑλληνορθόδοξης Μαρτυρίας
ΕΤΟΣ 60ό - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2026 • ΤΕΥΧΟΣ 613
ISSN: 1107-8979

Ἰδιοκτήτης: Χριστιανικη Στεγη Καλαματας
Διεύθυνση:
Βασιλέως Γεωργίου Α΄ 5, 241 33, Καλαμάτα
Τηλ.: 2721 023176, Fax: 2721 026478
E-mail: info@xristegi.gr
Ἱστοσελίδα: www.xristegi.gr
Χριστιανική Στέγη Καλαμάτας
Ἐκδότης-Διευθυντής: Δημήτριος Ν. Καρτσώνης
Δημιουργικό-Παραγωγή:
ΛΥΧΝΙΑ Α.Ε. τηλ.: 210 3410436 • www.lyhnia.com

Ἐλεύθερη Συνδρομή μέ ἐνδεικτικό ποσό τά 20 €
IBAN Τραπεζικῶν Λογαριασμῶν στήν Ἐπωνυμία τοῦ Συλλόγου:
Ἐθνική Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος:
GR04 0110 2200 0000 2204 8020 634
Τράπεζα Πειραιῶς:
GR53 0171 3430 0063 4316 3450 051
Alpha Bank:
GR09 0140 5000 5000 0210 1350 567
Eurobank - Ἑλληνικά Ταχυδρομεῖα-ΕΛ.ΤΑ.:
GR79 0260 1280 0001 1020 1721 572

262

266

276

280

284 & 287

Φῶς ἐν μέσῳ Καταιγίδας Χριστιανικη Στεγη Καλαματας	259
Ἁπλῆ Ὀρθόδοξη Δογματική: Τό Δόγμα τῆς Θείας Κενώσεως **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΣΚΙΑΔΑΚΗΣ**	261
Στοχασμοί & Ἀπόηχοι: Γονεῖς καί παιδιά **ΜΕΡΟΠΗ Ν. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ**	262
Παρεξηγήσεις **ΑΡΧΙΜ. ΙΩΗΛ ΝΙΚΟΛΑΟΥ**	264
«Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωήν αἰώνιον κληρονομήσω;» (*Λουκ.* ιη΄, 18-27): Ἕνας λόγος πού ἀφορᾶ ὅλους μας. **ΑΡΧΙΜ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΜΑΛΛΙΟΣ**	266
«Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρός ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καί ἡ καρδία ὑμῶν». (*Ματθ.* 6, 21) **ΑΡΧΙΜ. ΣΙΛΟΥΑΝΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥ**	268
Ὁ Ἀνδρέας, ὁ Πρωτόκλητος Ἀπόστολος **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΩΤ. ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ**	270
Οἱ σύγχρονες πρακτικές πού ἀλλοιώνουν τήν Ὀρθόδοξη Διδασκαλία. **ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΚΑΤΖΕΛΗΣ**	272
Ἐπισκέψεις πού δεχθήκαμε στήν Καλαμάτα	273
Γνωριμία μέ τήν *Κλίμακα:* Λόγος Εἰκοστός ἕκτος - Περί διακρίσεως εὐδιακρίτου (Μέρος δεύτερο) **Ἐπιμέλεια: ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΜΕΝΤΗ**	274
Πόσο καθαρός εἶναι ὁ ἀέρας μέσα στό σπίτι μας; **ΔΡ. ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΑ ΤΣΙΚΡΙΚΑ**	276
Ἀπό τήν τάξη στήν ἀταξία καί στή φθορά **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΕΤΡΟΥΛΕΑΣ**	278
Ψυχο-γράφημα: Αὐτοκτονία: Ἐκεῖ πού χάνεται ἡ ἐλπίδα. **ΑΓΓΕΛΙΚΗ-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Ι. ΠΑΠΑΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ**	280
Ἡ ἀναίμακτη Ἀπελευθέρωση τοῦ Ἁγίου Ὄρους (2 Νοεμβρίου 1912) **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ**	282
Μέ τόν φακό τοῦ ΣΥΝΑΞΕΜΟΥ Ἡ πανήγυρις τοῦ Προφήτου Ἰωήλ στήν ὁμώνυμη Ἱερά Μονή στήν Καλαμάτα (18 & 19 Ὀκτωβρίου 2026)	284
Σχετικά μέ τήν Ἀποστολή Συνδρομῆς / Δωρεᾶς	285
Μέ τόν φακό τοῦ ΣΥΝΑΞΕΜΟΥ Ἡ πανήγυρις τοῦ Προφήτου Ἰωήλ στήν ὁμώνυμη Ἱερά Μονή στήν Καλαμάτα (18 & 19 Ὀκτωβρίου 2026)	287

Φωτογραφία ἐξωφύλλου: Ἱστορική Ἱερά Μονή Ἁγίας Αἰκατερίνης τοῦ Θεοβάδιστου Ὄρους Σινᾶ

Φῶς ἐν μέσῳ Καταιγίδας

Σέ ἕναν κόσμο πού συνταράσσεται ἀπό ραγδαῖες γεωπολιτικές ἀνακατατάξεις, κοινωνική ρευστότητα καί τήν ἀγωνία γιά τό αὔριο, ὁ ἄνθρωπος τοῦ 21ου αἰῶνα μοιάζει περισσότερο ἀπό ποτέ ἐγκλωβισμένος στό ἄγχος τῆς ἐπιβίωσης καί τῆς ἀβεβαιότητας. Οἱ καθημερινές εἰδήσεις μᾶς κατακλύζουν μέ εἰκόνες κρίσεων καί συγκρούσεων. Μέσα σέ αὐτό τό γκρίζο σκηνικό, ὁ Νοέμβριος ἔρχεται ὡς μιά πνευματική ὄαση, προσφέροντάς μας τά ἀπαραίτητα «ἀντισώματα» ἀπέναντι στήν ἀπελπισία.

✣ ✣ ✣

Ἡ ἐκκλησιαστική ζωή αὐτοῦ τοῦ μῆνα κυριαρχεῖται ἀπό ἰσχυρά πνευματικά ὁρόσημα.

Στίς 8 Νοεμβρίου, ἡ Σύναξη τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Μιχαήλ καί Γαβριήλ μᾶς ὑπενθυμίζει τήν ὕπαρξη τῶν ἄυλων δυνάμεων, τῶν φυλάκων ἀγγέλων πού στέκονται ἀθόρυβα στό πλευρό μας, βεβαιώνοντάς μας ὅτι δέν εἴμαστε μόνοι.

Λίγο ἀργότερα, στίς 21 Νοεμβρίου, ἡ μεγάλη ἑορτή τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου μᾶς καλεῖ νά στρέψουμε τό βλέμμα μας στόν ἐσωτερικό μας «ναό». Ἡ εἴσοδος τῆς Παναγίας στά Ἅγια τῶν Ἁγίων ἀποτελεῖ τήν ἀπαρχή τῆς δικῆς μας πνευματικῆς ἀνακαινίσεως.

Τό σημαντικότερο, ὅμως, πνευματικό γεγονός τοῦ μῆνα εἶναι ἡ ἔναρξη τῆς Σαρακοστῆς τῶν Χριστουγέννων στίς 15 Νοεμβρίου. Ἡ περίοδος τῆς νηστείας δέν ἀποτελεῖ μιά ἁπλῆ στέρηση τροφῶν, ἀλλά μιά ἐνεργή, θεραπευτική ἀντίσταση στόν ὑλισμό καί τόν ἐγωκεντρισμό τῆς ἐποχῆς μας. Ἡ Ἐκκλησία μᾶς καλεῖ νά ἐπιβραδύνουμε τούς ρυθμούς μας,

νά ἀποστασιοποιηθοῦμε ἀπό τόν θόρυβο τῶν τρεχουσῶν ἐξελίξεων καί νά προετοιμάσουμε τό σπήλαιο τῆς καρδιᾶς μας, γιά νά ὑποδεχθεῖ τόν τεχθέντα Χριστό.

✣ ✣ ✣

Οἱ Ἅγιοι τοῦ Νοεμβρίου, ὅπως ὁ Ἅγιος Νεκτάριος (9 Νοεμβρίου), ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος (13 Νοεμβρίου) καί ὁ Ἀπόστολος Φίλιππος (14 Νοεμβρίου), ὑπῆρξαν προσωπικότητες πού ἔζησαν σέ περιόδους μεγάλων ἀναταραχῶν, ὅμως κράτησαν τήν πίστη τους ἀλώβητη. Τό παράδειγμά τους εἶναι ἡ ἀπάντηση τῆς Ὀρθοδοξίας στίς σύγχρονες προκλήσεις: Ἡ λύση δέν βρίσκεται στά ἀνθρώπινα ἰδεολογήματα, ἀλλά στήν ἐν Χριστῷ ζωῇ.

Ἡ ἐκκλησιαστική ζωή αὐτοῦ τοῦ μῆνα κυριαρχεῖται ἀπό ἰσχυρά πνευματικά ὁρόσημα.

Ἄς μετατρέψουμε, λοιπόν, τόν φετινό Νοέμβριο σέ μιά πορεία ἐλπίδας.

Ἄς κλείσουμε τά αὐτιά μας στίς σειρῆνες τοῦ φόβου καί ἄς ἀνοίξουμε τήν ἀγκαλιά μας στόν πλησίον, βαδίζοντας μέ πίστη πρός τό Φῶς τῆς Βηθλεέμ.

Χριστιανική Στέγη Καλαμάτας

Ἁγία Μεγαλομάρτυς Αἰκατερίνα
(τιμᾶται τήν 25η Νοεμβρίου)

Τό Δόγμα τῆς Θείας Κενώσεως

Ἡ προετοιμασία γιά τά Χριστούγεννα δέν εἶναι μιά ἁπλῆ συναισθηματική ἀναμονή, ἀλλά μιά βαθιά βίωση τοῦ δόγματος τῆς «Θείας Κενώσεως» καί ἀποτελεῖ ἕναν ἀπό τούς κεντρικότερους πυλῶνες τῆς Χριστολογίας καί τῆς Σωτηριολογίας στήν Ὀρθόδοξη Θεολογία. Ἀναφέρεται στήν πράξη τῆς ἀπόλυτης ταπείνωσης καί ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὁποῖος «ἄδειασε» (κένωσε) τόν Ἑαυτό Του ἀπό τή θεϊκή Του δόξα, γιά νά προσλάβει τήν ἀνθρώπινη φύση, μέ σκοπό τή σωτηρία τοῦ κόσμου.

Ἡ προετοιμασία γιά τά Χριστούγεννα δέν εἶναι μιά ἁπλῆ συναισθηματική ἀναμονή, ἀλλά μιά βαθιά βίωση τοῦ δόγματος τῆς «Θείας Κενώσεως».

Ὅπως σημειώνει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στήν *Ἐπιστολή πρός Φιλιππησίους* (β΄ 7) ὁ Χριστός: *«ἑαυτόν ἐκένωσε μορφήν δούλου λαβών»*. Ὁ ἄπειρος καί ἀνερμήνευτος Θεός συστέλλεται, λαμβάνει τήν πεπερασμένη ἀνθρώπινη φύση καί γεννᾶται ὡς βρέφος. Αὐτή ἡ πρόσληψη τῆς ἀνθρώπινης σάρκας ἀπό τόν Λόγο ἔγινε *«ἀτρέπτως, ἀσυγχύτως, ἀδιαιρέτως, ἀχωρίστως»* (Ὅρος τῆς Χαλκηδόνας), προκειμένου νά θεραπευτεῖ καί νά θεωθεῖ ὁ πεσμένος ἄνθρωπος.

Ἡ Συμβολή τῆς Παναγίας

Κατά τόν μῆνα Νοέμβριο (στίς 21 τοῦ μηνός), ἡ Ἐκκλησία ἑορτάζει, ἐπίσης, τά Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου. Ἡ ἑορτή αὐτή ἔχει τεράστια δογματική σημασία γιά τά Χριστούγεννα. Ἡ Παναγία εἰσέρχεται στά Ἅγια τῶν Ἁγίων, γιά νά προετοιμα-

στεῖ ἡ ἴδια, ὥστε νά γίνει ὁ «ἔμψυχος ναός» καί ἡ «κλίμακα» μέσῳ τῆς ὁποίας ὁ Θεός θά κατέλθει στή γῆ. Χωρίς τήν ἐλεύθερη συγκατάθεση τῆς Θεοτόκου, ἡ Ἐνανθρώπηση δέν θά μποροῦσε νά πραγματοποιηθεῖ.

Ἀναφέρεται στήν πράξη τῆς ἀπόλυτης ταπείνωσης καί ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὁποῖος «ἄδειασε» (κένωσε) τόν Ἑαυτό Του ἀπό τή θεϊκή Του δόξα, γιά νά προσλάβει τήν ἀνθρώπινη φύση, μέ σκοπό τή σωτηρία τοῦ κόσμου.

Ἡ Πνευματική Προετοιμασία τοῦ Πιστοῦ

Ἡ νηστεία καί ἡ λατρευτική ζωή τοῦ Νοεμβρίου καλοῦν τόν πιστό νά καθαρθεῖ, ὥστε νά μεταμορφώσει τήν ὕπαρξή του σέ μιά πνευματική «Βηθλεέμ». Δογματικά, ὁ σκοπός τῆς Ἐνανθρωπήσεως εἶναι ἡ θέωση τοῦ ἀνθρώπου· ὁ Θεός ἔγινε ἄνθρωπος, γιά νά γίνει ὁ ἄνθρωπος Θεός «κατά χάριν».

Ἔτσι, ὁ Νοέμβριος εἰσάγει τούς πιστούς στό νόημα τῆς σωτηρίας: Ὁ Χριστός δέν ἔρχεται ἁπλῶς ὡς ἕνας ἠθικός διδάσκαλος, ἀλλά ὡς ὁ Σωτήρας, πού ἀνακαινίζει ὁλόκληρη τήν κτίση, ἑνώνοντας τήν ἀνθρώπινη ἱστορία μέ τήν αἰωνιότητα.

Ἀπόστολος Σκιαδάκης,
Θεολόγος

Γονεῖς καί παιδιά

Γιά τούς γονεῖς καί τά παιδιά ἰσχύει νομοτελειακά μιά σχέση *«παντοτινότητας»*. Οἱ γονεῖς, εἴτε τό θέλουν εἴτε ὄχι, ἔχουν δεσμευτεῖ μέ ἕναν ἰσόβιο… διορισμό, χωρίς ἄδειες, διακοπές, ἀπεργίες καί ἀργίες. Ἀκόμα καί ὅταν τά παιδιά μας εἶναι ἐνήλικες –τί ὀξύμωρο σχῆμα– ἤ ἔχουν ἀποκτήσει δικά τους παιδιά, δέν παύουμε ἐμεῖς νά νιώθουμε γονεῖς. Καί ἐδῶ ἀξίζει νά θυμηθοῦμε μιά ἐξαιρετικά εὔστοχη καί συγκινητική φράση τοῦ Γιάννη Τσαρούχη. Τήν ἡμέρα πού σέ μεγάλη ἡλικία ὁ ἴδιος, ἀποχαιρετοῦσε τήν, σχεδόν, αἰωνόβια μητέρα του, ἔκλαιγε σπαρακτικά. Κάποιος φίλος του, προσπαθώντας νά τόν παρηγορήσει, τοῦ εἶπε:

-Μήν κάνεις ἔτσι. Πόσα χρόνια ἀκόμα θά μποροῦσε νά ζήσει;

Καί ὁ Τσαρούχης τοῦ ἀπάντησε:

-Τό καταλαβαίνω καί δέν κλαίω γιά τή δική της ζωή, πού τελείωσε. Κλαίω, γιατί ἔφυγε ὁ τελευταῖος ἄνθρωπος πού μέ θεωροῦσε ἀκόμα παιδί…

Δέν παύουμε, λοιπόν, ὅσο μεγάλα καί ἄν εἶναι τά παιδιά μας, νά νοιαζόμαστε γι' αὐτά, ἀλλά νά αἰσθανόμαστε καί συνεχῶς ὑπεύθυνοι γιά ὅσα συμβαίνουν στή ζωή τους, καί κυρίως γιά τά δυσάρεστα ἀπό αὐτά.

Μιλᾶμε μαζί τους στό τηλέφωνο καί προσπαθοῦμε, ἀπό τόν ἦχο τῆς φωνῆς τους, ἀπό τόν τρόπο πού ἀκούγεται ἡ λέξη *«καλά»*, ἀπό τό πῶς κοντοστέκεται στόν ἀέρα τό… *«λά»*, νά μαντέψουμε τήν ψυχική τους διάθεση. Καί ἀναλόγως, θά φτερουγήσει ἡ καρδιά μας ἀπό χαρά ἤ θά νιώσει ἐκεῖνο τό φαρμακερό δάγκωμα στά κατάβαθά της. Καί ἄν ἡ ζωή τά ἔχει πικράνει, φτάνουμε νά καταλογίζουμε στόν ἑαυτό μας τό ὅτι ὑπήρξαμε ἀνίκανοι νά τά προστατεύσουμε ἀπό κάθε στενοχώρια καί πόνο.

Δέν παύουμε, λοιπόν, ὅσο μεγάλα καί ἄν εἶναι τά παιδιά μας, νά νοιαζόμαστε γι' αὐτά, ἀλλά νά αἰσθανόμαστε καί συνεχῶς ὑπεύθυνοι γιά ὅσα συμβαίνουν στή ζωή τους, καί κυρίως γιά τά δυσάρεστα ἀπό αὐτά.

Νύχτες ἀγρυπνίας μᾶς ταλαιπωροῦν ἀπό ἀνησυχία γιά τό ἄν καί πόσο καλοί γονεῖς ὑπήρξαμε, γιά τό πόσα ἀπό αὐτά πού κάναμε ἤ δέν κάναμε εὐθύνονται γιά ὅσα σήμερα τά βασανίζουν, ὅπως καί γιά τό ἄν θά ἦταν σήμερα καλύτερα τά πράγματα στή ζωή τους ἤ ὄχι, μέ μία ἔγκαιρη δική μας παρέμβαση, μέ μιά διαφορετική δική μας συμπεριφορά.

Δέν ἔχει σημασία πώς ξέρουμε πολύ καλά ὅτι, συνειδητά, δέν κάναμε τίποτα πού θά ἦταν κακό γιά τά παιδιά

μας. Ἤ ὅτι ὅλα ὅσα κάναμε εἶχαν πάντα καλή πρόθεση καί ἔγιναν πάντα μέ τήν πεποίθηση ὅτι ἦταν γιά τό καλό τους. Ὑπάρχει διαρκῶς μέσα μας τό ἐρώτημα μήπως κάναμε κάτι στραβό, ἔστω καί χωρίς νά τό ἔχουμε συνειδητοποιήσει ἤ παρά τίς ὅποιες καλές μας προθέσεις. Ἤ, μήπως, κάποιο ἀπό τά δικά μας ἐλαττώματα εἶναι ἐκεῖνο πού προκάλεσε τό πρόβλημα στή ζωή τοῦ παιδιοῦ μας. Καί γίνονται οἱ ἐνοχές σκληρό προσκέφαλο, ἐνῶ ἡ νύχτα γεμίζει μέ πελώρια ἐρωτηματικά· ἀστροπελέκια στή σκοτεινή σιωπή…

Ἄς ἀρκεστοῦμε, λοιπόν, χωρίς παράπονο, στή δύναμη καί τήν ἀδυναμία τῆς ἐλπίδας ὅτι ἡ ζωή θά εἶναι καλή μαζί τους. Ὅτι ἡ Θεία Πρόνοια πού μᾶς τά χάρισε θά τά προστατεύει καί ὅτι οἱ ἐμπειρίες ἀγάπης καί ζωῆς πού ἔζησαν, στά χρόνια πού ἦταν μαζί μας, θά τά βοηθήσουν στίς δύσκολες ὧρες τους.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὅλοι οἱ γονεῖς, εἴτε ἔχουν οἱ ἴδιοι θετικές ἐμπειρίες ἀπό τή ζωή τους, εἴτε ὄχι, κάνουν ὄνειρα γιά τά παιδιά τους. Ὄνειρα πού τά γεννάει ἡ ἀγάπη τους, ἀλλά καί κάποια ἴσως δικά τους ἀπωθημένα, ἀνάμεικτα μέ μία θεμιτή καί εὐγενική φιλοδοξία. Ὄνειρα ζωγραφισμένα μέ χρώματα ὑγείας καί ἐπιτυχίας, μέ τή γλύκα μιᾶς ὡραίας σχέσης ἀγάπης καί μέ τή ζεστασιά τῆς οἰκογενειακῆς χαρᾶς γι' αὐτά τά παιδιά.

Καί ὅταν ἡ ζωή διαψεύδει καί γκρεμίζει αὐτά τά ὄνειρα, ὅταν τά παιδιά νομίζουμε ὅτι δέν εἶναι εὐτυχισμένα, ἀκόμα καί ἄν αὐτό ὀφείλεται σέ κακές καί ἀνεξέλεγκτες συγκυρίες ἤ καί ἀποκλειστικά στίς ἐπιλογές τῶν ἴδιων τῶν παιδιῶν, οἱ γονεῖς, καί κυρίως οἱ μανάδες –ἄχ, αὐτές οἱ μανάδες!– δέν παύουν νά αἰσθάνονται λίγο ἤ πολύ ὑπεύθυνοι καί νά ὑποφέρουν μέ ἕναν διπλό πόνο. Μέ τόν πόνο πού προκαλεῖ ἡ ἴδια ἡ στενοχώρια τοῦ παιδιοῦ τους καί μέ τόν πόνο πού προκαλεῖ ἡ διαπίστωση ὅτι, ὅσο καί ἄν τό ἐπιθυμοῦν, οἱ ἴδιοι εἶναι ἀνήμποροι πιά ὡς γονεῖς ἤ δέν τούς δίνεται κἄν ἡ δυνατότητα ἀπό τό παιδί τους νά ἐπέμβουν καί νά τό βοηθήσουν οὐσιαστικά.

Ἄς ἀρκεστοῦμε, λοιπόν, χωρίς παράπονο, στή δύναμη καί τήν ἀδυναμία τῆς ἐλπίδας ὅτι ἡ ζωή θά εἶναι καλή μαζί τους. Ὅτι ἡ Θεία Πρόνοια, πού μᾶς τά χάρισε, θά τά προστατεύει καί ὅτι οἱ ἐμπειρίες ἀγάπης καί ζωῆς πού ἔζησαν, στά χρόνια πού ἦταν μαζί μας, θά τά βοηθήσουν στίς δύσκολες ὧρες τους.

Μερόπη Ν. Σπυροπούλου,
Ὁμότιμη Καθηγήτρια
Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Παρεξηγήσεις

Ὑπάρχουν δύο παρεξηγήσεις σχετικά μέ τούς Ἁγίους:

Ἡ πρώτη εἶναι ὅτι Ἅγιοι ὑπῆρχαν σέ παλαιότερες ἐποχές. Σήμερα τά πράγματα ἔχουν ἀλλάξει, ὁ κόσμος εἶναι διαφορετικός καί δέν μπορεῖ κανείς ν΄ ἁγιάσει.

Ἡ Ἐκκλησία ὅρισε νά γιορτάζουμε κάθε χρόνο τίς γιορτές τῶν Ἁγίων, ὄχι γιά νά λέμε τί ὡραῖα πού παλιά ὑπῆρχαν Ἅγιοι, ἀλλά γιά νά μᾶς θυμίζει ὅτι τό θέλημα τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι ἀνεφάρμοστο οὔτε καί σήμερα.

Ἡ πρώτη παρεξήγηση εἶναι ὅτι Ἅγιοι ὑπῆρχαν σέ παλαιότερες ἐποχές.

Ὁ Χριστός δέν εἶναι ἀπάνθρωπος. Εἶναι φιλάνθρωπος. Γνωρίζει τήν ἀνθρώπινη ἀδυναμία. Γνωρίζει καλύτερα ἀπό μᾶς τούς ἐξωτερικούς πειρασμούς καί τίς δυσκολίες τοῦ ἀγῶνα μας.

Τό νά γίνει κανείς Ἅγιος δέν εἶναι θέμα προσωπικοῦ γούστου, ἀλλά εἶναι κάλεσμα Θεοῦ, ἐντολή Θεοῦ γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους, γιά ὅλες τίς ἐποχές. *«Νά γίνετε ἅγιοι ὅπως Ἅγιος εἶμαι καί Ἐγώ»* (*Α΄ Ἐπιστ. Πέτρου* 1, 16). Ὁ Χριστός εἶναι ὁ ἴδιος *«χθές καί σήμερα καί στούς αἰῶνες τῶν αἰώνων»*.

Ἡ δεύτερη παρεξήγηση εἶναι ὅτι νομίζουμε ὅτι Ἅγιοι εἶναι αὐτοί πού κάνουν θαύματα, θεραπεῖες καί ἄλλα θαυμαστά σημεῖα. Ἡ προσφορά τῶν Ἁγίων δέν εἶναι τόσο τά θαύματά τους. Αὐτά εἶναι δῶρα πού τούς ἔκανε ὁ Θεός, γιά νά τούς τιμήσει. Αὐτό δέν εἶναι τόσο σημαντικό ὅσο κάτι ἄλλο, πού ἀποτελεῖ τή μεγαλύτερη προσφορά τῶν Ἁγίων στόν κόσμο:

Τό ὅτι πάλεψαν μέ τόν κακό ἑαυτό τους καί μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ νίκησαν.

Τό ὅτι κατάλαβαν πώς γιά τό πρόβλημα τῆς ἀνθρώπινης δυστυχίας δέν

Ἡ δεύτερη παρεξήγηση εἶναι ὅτι νομίζουμε ὅτι Ἅγιοι εἶναι αὐτοί πού κάνουν θαύματα, θεραπεῖες καί ἄλλα θαυμαστά σημεῖα.

φταῖνε οἱ ἀρρώστιες, οἱ πόλεμοι, τό κράτος, οἱ γείτονες καί οἱ συγγενεῖς. Φταίει στόν καθένα μας ὁ ἑαυτός του.

Τό ὅτι κατάλαβαν πώς ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ δέν εἶναι ἔξω ἀπό μᾶς. Εἶναι μέσα μας.

Ἐπίσης, τό ὅτι κατάλαβαν πώς τό μέσα κακό δέν νικιέται μόνο μέ ἀνθρώπινες προσπάθειες, ἀλλά πρωτίστως μέ τή χάρη καί δύναμη τοῦ Θεοῦ. Καί γι᾽ αὐτό ἀγωνίζονταν σέ ὅλη τους τή ζωή καί μέ ὅλες τους τίς δυνάμεις νά νικήσουν τό μέσα κακό, ζητώντας ἀκατάπαυστα τή χάρη καί τή δύναμη τοῦ Θεοῦ.

Ἔτσι, ἀπέδειξαν ὅτι οἱ ἐντολές τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι ἀνεφάρμοστες καί ὅτι ὅσο πιό πολύ ἕνας ἄνθρωπος κόβει τό δικό του θέλημα, γιά νά κάνει τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, τόσο πιό πολύ γίνεται ἐλεύθερος, εἰρηνικός καί ὅμορφος, δηλ. τόσο πιό πολύ μοιάζει μέ τόν Χριστό. Αὐτή ἡ ἐλευθερία τοῦ Χριστοῦ,

αὐτή ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ καί αὐτή ἡ ὁμορφιά τοῦ Χριστοῦ, πού ἀκτινοβουλοῦσαν οἱ ἅγιοι, εἶναι ἡ μεγαλύτερη προσφορά τους στόν κόσμο.

Κατάλαβαν πώς γιά τό πρόβλημα τῆς ἀνθρώπινης δυστυχίας δέν φταῖνε οἱ ἀρρώστιες, οἱ πόλεμοι, τό κράτος, οἱ γείτονες καί οἱ συγγενεῖς. Φταίει στόν καθένα μας ὁ ἑαυτός του.

Οἱ Ἅγιοι θά μποροῦσαν νά ἔχουν πάρα πολλές δικαιολογίες, γιά ν΄ ἀπορρίψουν τόν Χριστό καί τό θέλημά Του. Ἔζησαν σέ ἐποχές εἰδωλολατρίας, ἀντίχριστες, διωγμῶν καί διαφθορᾶς καί δέν ἔκαναν αὐτό πού συνήθως κάνουμε

Οἱ Ἅγιοι θά μποροῦσαν νά ἔχουν πάρα πολλές δικαιολογίες, γιά ν'ἀπορρίψουν τόν Χριστό καί τό θέλημά Του.

ἐμεῖς σήμερα, νά ψάχνουμε, δηλαδή, συνεχῶς γιά δικαιολογίες: Γιά νά ἀμελοῦμε τήν προσευχή· νά παραμελοῦμε τόν ἐκκλησιασμό· γιά νά περιφρονοῦμε τή νηστεία· γιά νά κρίνουμε ὅλους τούς ἄλλους ἐκτός ἀπό τόν ἑαυτό μας· γιά

Ψάχνουμε συνεχῶς γιά δικαιολογίες: Γιά νά ἀμελοῦμε τήν προσευχή·νά παραμελοῦμε τόν ἐκκλησιασμό· γιά νά περιφρονοῦμε τή νηστεία· γιά νά κρίνουμε ὅλους τούς ἄλλους ἐκτός ἀπό τόν ἑαυτό μας· γιά νά κρατᾶμε κακία· γιά νά πεισμώνουμε καί νά θεωροῦμε τόν ἑαυτό μας τόν πιό σωστό καί τόν πιό φωτισμένο ἄνθρωπο στόν κόσμο.

νά κρατᾶμε κακία· γιά νά πεισμώνουμε καί νά θεωροῦμε τόν ἑαυτό μας τόν πιό σωστό καί τόν πιό φωτισμένο ἄνθρωπο στόν κόσμο.

Οἱ Ἅγιοι ἔκαναν ἀκριβῶς τά ἀντίθετα καί μᾶς δείχνουν, μέ τό παράδειγμά τους, τόν δρόμο πού ἀξίζει νά ἀκολουθήσουμε, ἄν θέλουμε νά κάνουμε κάτι γιά νά πλησιάσουμε τόν Χριστό.

Ἀρχιμ. Ἰωήλ Νικολάου

Δωρεές

- Ὁ **κος Ἰωάννης Ἀναστασίου**, Πεύκη Ἀττικῆς, 50€, εἰς μνήμην Μάρθας, Σταυρούλας, Δημοσθένη, Ἀνέστη καί Ἑλένης.
- Ἡ **κα Σοφία Σαργέντη**, Πύργος Ἠλείας, 30€, εἰς μνήμην Δημητρίου Νικολαΐδη.
- Ὁ **κος Στέφανος Χριστομάνος**, Θεσσαλονίκη, 100€, εἰς μνήμην τοῦ πατρός του, Κωνσταντίνου.

«Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωήν αἰώνιον κληρονομήσω;» (Λουκ. ιη΄, 18-27): Ἕνας λόγος πού ἀφορᾶ ὅλους μας

Στήν εὐαγγελική περικοπή τοῦ τίτλου συναντοῦμε ἕναν πλούσιο ἄρχοντα, ὁ ὁποῖος πλησιάζει τόν Κύριο καί Τόν ρωτᾶ: *«Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωήν αἰώνιον κληρονομήσω;»* Ὁ Χριστός τοῦ ὑπενθυμίζει τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ: Νά μή μοιχεύει, νά μή φονεύει, νά μήν κλέβει, νά μήν ψευδομαρτυρεῖ καί νά τιμᾶ τόν πατέρα καί τή μητέρα του.

Ὁ Χριστός δέν ἀπορρίπτει τούς πλούσιους οὔτε λέει ὅτι εἶναι ἀδύνατη ἡ σωτηρία τους.

Ὁ ἄρχοντας ἀπαντᾶ ὅτι ὅλες αὐτές τίς ἐντολές τίς τηροῦσε ἀπό τά νεανικά του χρόνια. Τότε ὁ Κύριος τοῦ ἀποκαλύπτει τί ἦταν ἐκεῖνο πού ἀκόμη τόν κρατοῦσε δεμένο: *«Ἕτι ἕν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καί διάδος πτωχοῖς […] καί δεῦρο ἀκολούθει μοι»*. Τοῦ ζητᾶ νά ἐλευθερωθεῖ ἀπό τήν προσκόλληση στά ὑπάρχοντά του, νά τά μοιραστεῖ μέ τούς φτωχούς καί νά Τόν ἀκολουθήσει.

Μᾶς προειδοποιεῖ, ὅμως, πόσο δύσκολο εἶναι νά εἰσέλθει στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐκεῖνος πού ἐμπιστεύεται τά πλούτη του καί στηρίζεται σέ αὐτά.

Ὅταν ἐκεῖνος ἄκουσε αὐτά τά λόγια, λυπήθηκε, ἐπειδή ἦταν πολύ πλούσιος. Δέν ἦταν ἡ κατοχή τῶν ἀγαθῶν ἀπό μόνη της πού τόν ἐμπόδιζε νά ἀκολουθήσει τόν Χριστό· ἦταν ἡ προσκόλλη-

ση τῆς καρδιᾶς του σέ αὐτά. Ὁ Κύριος γνώριζε τήν ἀδυναμία του καί, μέ τήν πρόσκλησή Του, τοῦ ἔδειξε τόν δρόμο πρός τήν ἐλευθερία. Τά ἀγαθά πού θά μποροῦσαν νά γίνουν ἀφορμή ἀγάπης καί προσφορᾶς εἶχαν γίνει γι' αὐτόν δεσμός.

Ὁ Χριστός δέν ἀπορρίπτει τούς πλούσιους οὔτε λέει ὅτι εἶναι ἀδύνατη ἡ σωτηρία τους. Μᾶς προειδοποιεῖ, ὅμως, πόσο δύσκολο εἶναι νά εἰσέλθει στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐκεῖνος πού ἐμπιστεύεται τά πλούτη του καί στηρίζεται σέ αὐτά, δίνοντάς μας τή χαρακτηριστική εἰκόνα τῆς καμήλας, πού προσπαθεῖ νά περάσει ἀπό τήν τρύπα τῆς βελόνας.

Οἱ ἀκροατές Του ρωτοῦν: *«Καί τίς δύναται σωθῆναι;»*

Καί Ἐκεῖνος ἀπαντᾶ: *«Τά ἀδύνατα παρά ἀνθρώποις δυνατά παρά τῷ Θεῷ ἐστίν»*.

Ἐκεῖ ὅπου ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται ἀδύναμος, ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ μπορεῖ νά τόν ἐνισχύσει καί νά τόν ἐλευθερώσει.

Ἐκεῖ ὅπου ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται ἀδύναμος, ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ μπορεῖ νά τόν ἐνισχύσει καί νά τόν ἐλευθερώσει.

Ὁ λόγος αὐτός ἀφορᾶ ὅλους μας. Δέν χρειάζεται νά εἶναι κανείς πλούσιος, γιά νά γίνει δέσμιος τῶν ἐπίγειων πραγμάτων. Μπορεῖ νά προσκολληθοῦμε στό χρῆμα, στήν ἄνεση, στήν κοινωνική θέση, στήν ἀσφάλεια ἤ σέ ὁτιδήποτε ἄλλο καταλαμβάνει τήν πρώτη θέση στήν καρδιά μας. Ὅταν τά ἀγαθά γίνονται ὁ σκοπός τῆς ζωῆς μας, δυσκολευόμαστε νά ἐμπιστευθοῦμε τόν Θεό καί νά δοῦμε τίς ἀνάγκες τοῦ ἀδελφοῦ μας.

Ἡ ζωή τῶν Ἁγίων μᾶς δείχνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νά χρησιμοποιεῖ τά ἀγαθά του μέ πνεῦμα εὐχαριστίας καί ἀγάπης.

Ἡ ζωή τῶν Ἁγίων μᾶς δείχνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νά χρησιμοποιεῖ τά ἀγαθά του μέ πνεῦμα εὐχαριστίας καί ἀγάπης. Ἐκεῖνοι ἀγάπησαν τόν Θεό καί τόν πλησίον τους καί ἔγιναν φιλάνθρωποι καί σπλαχνικοί. Δέν κράτησαν τά χαρίσματά τους γιά τόν ἑαυτό τους· τά προσέφεραν στήν ὑπηρεσία τῶν ἀδελφῶν τους.

Ἄς ἐξετάσουμε μέ εἰλικρίνεια τί εἶναι ἐκεῖνο πού μᾶς κρατᾶ μακριά ἀπό τόν Χριστό καί ἀπό τόν συνάνθρωπο.

Ἄς ἀναζητήσουμε τήν ἐλευθερία πού προσφέρει ὁ Θεός, συμμετέχοντας στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας, στά Μυστήρια, στήν προσευχή καί στή μελέτη τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί τῶν Πατέρων.

Καί ἄς ζητοῦμε τή Χάρη Του, γιά νά χρησιμοποιοῦμε ὅσα ἔχουμε μέ εὐγνωμοσύνη καί ἀγάπη, χωρίς νά γινόμαστε δοῦλοι τους.

Ἄς προσευχόμαστε, λοιπόν, στόν Τριαδικό Θεό νά φωτίζει καί νά ἐνισχύει τήν καρδιά μας, ὥστε νά Τόν ἀκολουθοῦμε μέ ἐλευθερία καί νά βαδίζουμε πρός τή ζωή τήν αἰώνια. Ἀμήν.

Ἀρχιμ. Διονύσιος Μάλλιος

«Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρός ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ὑμῶν» (Ματθ. 6,21)

Ἐάν κάποιος μέ ρωτοῦσε ποιά εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἀσθένεια τοῦ ἀνθρώπου τοῦ 21ου αἰῶνα, ἴσως θά περίμενε νά ἀκούσει γιά τό ἄγχος, τήν κατάθλιψη, τή μοναξιά, τήν ἀνασφάλεια ἤ τήν οἰκονομική κρίση.

Ὅλα αὐτά εἶναι πραγματικά. Κανένα, ὅμως, δέν ἀποτελεῖ τή ρίζα τοῦ προβλήματος.

Ἡ βαθύτερη κρίση τῆς ἐποχῆς μας εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος κινδυνεύει νά χάσει τήν καρδιά του.

Ὄχι τή βιολογική καρδιά, πού ἀντλεῖ τό αἷμα καί συντηρεῖ τό σῶμα, ἀλλά ἐκείνη τή μυστική καρδιά, γιά τήν ὁποία μιλοῦν ἡ Ἁγία Γραφή καί οἱ Ἅγιοι Πατέρες: τό κέντρο τῆς ὕπαρξης, ὁ τόπος ὅπου γεννῶνται ἡ ἀγάπη, ἡ ἐλευθερία, ἡ μετάνοια, ἡ προσευχή, ἡ μνήμη τοῦ Θεοῦ καί ἡ συνάντηση μέ τόν συνάνθρωπο.

Ὁ σύγχρονος πολιτισμός κατόρθωσε νά κατακτήσει τό διάστημα, νά ἀποκωδικοποιήσει τό ἀνθρώπινο γονιδίωμα, νά δημιουργήσει τεχνητή νοημοσύνη, νά ἑνώσει τίς ἠπείρους μέ ἕνα ἄγγιγμα μιᾶς ὀθόνης.

Δέν κατόρθωσε, ὅμως, νά διδάξει τόν ἄνθρωπο πῶς νά ἀγαπᾶ.

Δέν κατόρθωσε νά τοῦ μάθει πῶς νά συγχωρεῖ.

Δέν κατόρθωσε νά τοῦ μάθει πῶς νά προσεύχεται.

Καί ὅσο ὁ ἄνθρωπος μεγαλώνει ἐξωτερικά, τόσο κινδυνεύει νά μικρύνει ἐσωτερικά.

Γι' αὐτό καί ζοῦμε μία ἐποχή παράδοξη.

Ποτέ δέν εἴχαμε τόση ἐπικοινωνία καί ποτέ δέν ὑπῆρχε τόση μοναξιά.

Ποτέ δέν εἴχαμε τόσες γνώσεις καί τόσο λίγο νόημα.

Ποτέ δέν εἴχαμε τόση εὐκολία στή ζωή καί τόση δυσκολία νά χαροῦμε.

Ποτέ δέν εἴχαμε τόσες εἰκόνες καί τόσο λίγο βλέμμα.

Ποτέ δέν εἴχαμε τόσους «φίλους» καί τόσο λίγες πραγματικές φιλίες.

Αὐτή εἶναι ἡ μεγάλη ἀντίφαση τῆς ἐποχῆς μας. Δέν φτώχυνε πρῶτα τό πορτοφόλι μας. Φτώχυνε ἡ καρδιά μας.

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες δέν ἀντιλαμβάνονται τήν καρδιά ὡς ἕνα ἁπλό σύμβολο τῶν συναισθημάτων. Ἡ καρδιά εἶναι ὁλόκληρος ὁ ἐσωτερικός ἄνθρωπος. Εἶναι τό ἱερό θυσιαστήριο ὅπου ὁ ἄνθρωπος συναντᾶ τόν Θεό.

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες δέν ἀντιλαμβάνονται τήν καρδιά ὡς ἕνα ἁπλό σύμβολο τῶν συναισθημάτων.

Ὁ Ἅγιος Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος γράφει χαρακτηριστικά: *«Ἡ καρδιά εἶναι μικρό σκεῦος, ἀλλά μέσα της ὑπάρχουν δράκοντες καί λέοντες· ὑπάρχουν δηλητηριώδη θηρία, ἀλλά ὑπάρχει καί ὁ Θεός, ὑπάρχουν οἱ ἄγγελοι, ὑπάρχει ἡ ζωή καί ἡ Βασιλεία».*

Πόσο συγκλονιστική εἶναι αὐτή ἡ εἰκόνα! Ἡ καρδιά εἶναι ἕνας ὁλόκληρος κόσμος. Ἐκεῖ κρίνονται ὅλα. Ἐκεῖ γεν-

νιέται ὁ Παράδεισος. Ἐκεῖ ἀρχίζει καί ἡ κόλαση.

Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι ὁ Χριστός δέν εἶπε: *«Δῶσε μου τή γνώση σου»*, οὔτε *«Δῶσε μου τή δύναμή σου»*. Εἶπε: *«Τέκνον, δός μοι σήν καρδίαν» (Παροιμ. κγ΄, 26)*.

Ὁ Θεός ζητᾶ τήν καρδιά, γιατί ὅταν Τοῦ δοθεῖ πραγματικά ἡ καρδιά, ὅλα τά ὑπόλοιπα βρίσκουν τή σωστή τους θέση. Κι ὅμως, σήμερα συμβαίνει κάτι δραματικό.

Δέν χάσαμε ἁπλῶς τόν δρόμο πρός τόν Θεό. Χάσαμε πολλές φορές καί τόν δρόμο πρός τόν ἑαυτό μας.

Γι' αὐτό ὁ ἄνθρωπος φοβᾶται τή σιωπή. Μόλις βρεθεῖ μόνος, ἀναζητᾶ ἀμέσως ἕναν θόρυβο, μιά ὀθόνη, μιά εἰδοποίηση, μιά εἰκόνα, μιά διαρκῆ ἐναλλαγή ἐρεθισμάτων. Δέν ἀντέχει νά μείνει μόνος μέ τήν καρδιά του, γιατί ἐκεῖ ἀκούγονται τά μεγάλα ἐρωτήματα: «Ποιός εἶμαι; Γιατί ζῶ; Ποῦ πορεύομαι; Τί μένει, ὅταν σβήσουν τά χειροκροτήματα καί οἱ ἐπιτυχίες;».

Ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς μας δέν πάσχει μόνο ἀπό ἔλλειψη χρόνου· πάσχει ἀπό ἔλλειψη ἐσωτερικότητας.

Καί ὅταν ἡ καρδιά μένει ἀκαλλιέργητη, δέν γίνεται οὐδέτερη. Γίνεται σκληρή. Ὅπως ἕνα χωράφι πού δέν καλλιεργεῖται γεμίζει ἀγκάθια, ἔτσι καί ἡ ψυχή πού δέν ποτίζεται μέ τήν προσευχή, τή μετάνοια καί τήν ἀγάπη, γεμίζει φόβο, ἐγωισμό καί ἀδιαφορία.

Ἡ πνευματική νέκρωση δέν συμβαίνει ἀπότομα. Δέν εἶναι ἕνας κεραυνός πού πέφτει ξαφνικά. Εἶναι μιά ἀργή, σχεδόν ἀνεπαίσθητη διαδικασία. Ὅπως ἕνα καντήλι πού δέν τό σβήνει ὁ ἄνεμος, ἀλλά σιγά-σιγά τελειώνει τό λάδι του, ἔτσι καί ἡ καρδιά ἀδειάζει, ὅταν παύει νά τρέφεται ἀπό τήν παρουσία τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἄνθρωπος δέν ἔχασε πρῶτα τήν πίστη του· ἔχασε τήν προσευχή του.

Δέν ἔχασε πρῶτα τήν προσευχή του· ἔχασε τή σιωπή του.

Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι ὁ Χριστός δέν εἶπε: *«Δῶσε μου τή γνώση σου»*, οὔτε *«Δῶσε μου τή δύναμή σου»*. Εἶπε: *«Τέκνον, δός μοι σήν καρδίαν»* (*Παροιμ. κγ΄, 26*).

Δέν ἔχασε πρῶτα τή σιωπή του· ἔχασε τήν ἱκανότητα νά ἀκούει.

Καί ὅταν ἔπαψε νά ἀκούει, ἔπαψε νά διακρίνει τή λεπτή φωνή τοῦ Θεοῦ, γιά τήν ὁποία ὁ προφήτης Ἠλίας μιλᾶ ὡς *«φωνή αὔρας λεπτῆς» (Γ΄ Βασ. 19, 12)*.

Ὁ Θεός δέν ἀνταγωνίζεται τόν θόρυβο τοῦ κόσμου. Περιμένει νά ἀνοίξει χῶρος μέσα στήν καρδιά.

Σήμερα, ὅμως, ὁ ἄνθρωπος φοβᾶται τήν ἐσωτερική ἡσυχία. Μόλις βρεθεῖ μόνος, καταφεύγει σέ μιά ὀθόνη, σέ ἕναν ἀδιάκοπο καταιγισμό εἰκόνων καί εἰδήσεων, σέ μουσική, σέ συνομιλίες χωρίς βάθος. Δέν ἀντέχει νά ἀντικρίσει τόν ἑαυτό του, γιατί ἐκεῖ θά συναντήσει τίς πληγές, τίς ἐνοχές, τούς φόβους καί τίς ἀνεκπλήρωτες προσδοκίες του.

Ἔτσι, ἀντί νά θεραπεύει τήν καρδιά, τήν ἀποσπᾶ ἀπό τόν ἴδιο της τόν ἑαυτό.

Ἀρχιμ. Σιλουανός Λάμπρου,
Ἱεροκήρυκας
Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φωκίδος,
Ἐφημέριος Ἱεροῦ Ναοῦ
Ἁγίου Ἀθανασίου Ἀμφίσσης

Ὁ Ἀνδρέας, ὁ Πρωτόκλητος Ἀπόστολος

Στίς 30 Νοεμβρίου ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾶ τή μνήμη τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου, πού ἐπειδή ἐκλήθη πρῶτος ἐκ τῶν Μαθητῶν ὀνομάσθηκε «Πρωτόκλητος».

Ὁ Κύριός μας ὀνόμασε τούς Μαθητές Του Ἀποστόλους. Ἡ λέξη Ἀπόστολος δέν σημαίνει κάποιο ἀξίωμα, ἀλλά τήν ἀνάθεση, τήν ὑποχρέωση κάποιας ἀποστολῆς. Ἐν προκειμένω, νά κηρύξουν σέ ὅλα τά ἔθνη τόν Διδάσκαλό Τους, τίς ἐντολές Του καί νά βαπτίσουν τούς πιστούς στό ὄνομα τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας ἦταν μαθητής τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καί ἀδελφός τοῦ κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων, Πέτρου. Ὁ Πρόδρομος εἶπε ὅτι *«ἐγώ δέν τόν ἐγνώριζα τόν Ἰησοῦ, ἀλλά ὁ Θεός, πού μέ ἔστειλε νά βαπτίζω μέ ἁπλό νερό, μοῦ εἶπε»*: *«Σ' ὁποιον δεῖς τό Πνεῦμα τό Ἅγιο νά κατεβαίνει ὡς περιστερά καί νά μένει μόνιμα ἐπάνω Του, αὐτός εἶναι πού βαπτίζει μέ Πνεῦμα Ἅγιο. Κι αὐτό τό εἶδα ἐγώ κι ἔχω δώσει μαρτυρία καί εἶπα ὅτι αὐτός εἶναι ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ, πού ἔγινε ἄνθρωπος»* (*Ἰωά.* α΄, 33-34). Τήν ἄλλη ἡμέρα ὁ Ιωάννης ὁ Πρόδρομος στεκόταν στό συνηθισμένο μέρος καί ἐκήρυττε καί μαζί του ἦταν καί δυό ἀπό τούς μαθητές του. Κι ἀφοῦ παρατήρησε μέ εὐλάβεια τόν Ἰησοῦ, πού ἐκείνη τή στιγμή περπατοῦσε, εἶπε: *«Αὐτός εἶναι ὁ ἀμνός πού ὁ Θεός τόν παρέδωκε σέ θυσία ἐξιλαστήρια γιά ἐμᾶς»* (*Ρωμ.* γ΄, 25).

Ὁ ἕνας μαθητής τοῦ Προδρόμου ἦταν ὁ Ἀνδρέας. Τοῦ ἄλλου τό ὄνομα δέν τό μνημονεύει ὁ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης, ὁ ὁποῖος μᾶς ἐξιστορεῖ τά γεγονότα. Πρέπει νά ἦταν μᾶλλον ὁ ἴδιος ὁ Εὐαγγελιστής, πού σχεδόν παγίως ἀποφεύγει νά ἀναφέρει τό δικό του ὄνομα. Ὅταν ἄκουσαν τόν διδάσκαλό τους τόν Πρόδρομο νά λέει αὐτά γιά τόν Ἰησοῦ, τόν ἀκολούθησαν. Δέν ἐγκατέλειψαν οὔτε καταφρόνησαν τόν Πρόδρομο, ἀλλά φωτίστηκαν ἀπό τά λόγια του καί τά ἔλαβαν σοβαρά ὑπ' ὄψη τους κι ἐζήτησαν νά τόν γνωρίσουν, νά δοῦν τί περισσότερο εἶχε Ἐκεῖνος ἀπό τόν δικό τους διδάσκαλο. Δέν ἐτόλμησαν νά τοῦ μιλήσουν. Ὁ Ἰησοῦς, ὅμως, πού ἄκουσε τά βήματα τους, γύρισε πίσω, κι ὅταν τούς εἶδε νά τόν ἀκολουθοῦν, τούς εἶπε: *«Τί θέλετε καί τί ζητεῖτε ἀπό*

ἐμέ;» (*Ἰωά.* α΄, 38). (Ὅταν ἔχουμε διάθεση νά ἀκολουθήσουμε τόν Ἰησοῦ, Ἐκεῖνος πρῶτος ἀρχίζει νά συνομιλεῖ μαζί μας). Κι αὐτοί τόν ἐρώτησαν: *«Διδάσκαλε, ποῦ μένεις;»* Σάν νά τοῦ ἔλεγαν: *«Θέλουμε νά σέ ἐπισκεφθοῦμε καί νά συνομιλήσουμε μαζί Σου»*. Δέν τούς εἶπε τά σημάδια τῆς οἰκίας Του οὔτε τόν τόπο ἔπρεπε νά ψάχνουν, γιά νά Τόν βροῦν. Τούς προσκαλεῖ ἀμέσως: *«Ἐλᾶτε τώρα νά δεῖτε ποῦ μένω»*. Κι ἐπῆγαν κι ἔμειναν τό ὑπόλοιπο τῆς ἡμέρας ἐκείνης μαζί Του, καί, τουλάχιστον, ὅπως συνάγεται ἀπό τήν ἐξιστόρηση, ἔμειναν καί συνομίλησαν ἐπί τρεῖς ὧρες. Καί ὁ Εὐαγγελιστής σημειώνει ἀκριβῶς καί τήν ὥρα κατά τήν ὁποία πῆγαν καί τή θυμᾶται μετά ἀπό σαράντα καί πλέον χρόνια, πού πέρασαν ἀπό τήν ἡμέρα ἐκείνη μέχρι τή συγγραφή τοῦ Εὐαγγελίου του. Ὕστερα, ὁ Ἀνδρέας, πρῶτος ἀπό τόν ἄλλο συμμαθητή του, βρῆκε τόν ἀδελφό του, τόν Πέτρο καί τόν ὁδήγησε στόν Ἰησοῦ (*Ἰωά.* α΄, 29-42). Ἔτσι, τήν ἡμέρα ἐκείνη ἄρχισε νά δημιουργεῖται ὁ πρῶτος πυρήνας τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ στή γῆ, πού ἔμελλε –καί μάλιστα μετά ἀπό μακραίωνους, σκληρούς διωγμούς– νά πάρει τόση ἔκταση στή γῆ!

Ὁ Ἀνδρέας κήρυξε στήν Παλαστίνη, στή Μικρά Ἀσία, Κωνσταντινούπολη (τότε Βυζάντιο), Νικομήδεια, Νίκαια, Βιθυνία, Ἔφεσσο, Σινώπη, μέ κήρυγμα ἀποτελεσματικό καί μέσα ἀπό διώξεις, ἀλλά καί θαυμαστά σημεῖα. Τέλος, ἦρθε στήν Ἑλλάδα καί ἔμεινε στήν Πάτρα, ὅπου καί ὑπέστη μαρτυρικό θάνατο. Ὁ εἰδωλολάτρης διοικητής τόν ἀπείλησε ὅτι, ἄν δέν ἀλλάξει τήν πίστη του, θά τόν θανατώσει, σταυρώνοντάς τον. Κι ὁ Ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀπάντησε: *«Ἐάν ἐφοβόμουν τόν Σταυρό, δέν θά τόν ἐκήρυττα»*. Οἱ Χριστιανοί τῶν Πατρῶν προσπάθησαν νά τόν κατεβάσουν ἀπό τόν Σταυρό, ἀλλά ὁ Πρωτόκλητος Ἀπόστολος τούς εἶπε ὅτι αὐτό τόν θάνατο ἐπιθυμοῦσε, προφανῶς, γιά νά μιμηθεῖ τόν θάνατο τοῦ Διδασκάλου του, καί, ἔτσι, παρέδωκε τό πνεῦμα του σέ ἡλικία 80 ἐτῶν.

Τό λείψανο τοῦ Ἀποστόλου μεταφέρθηκε ἀπό τόν Αὐτοκράτορα Κωνστάντιο στήν Κωνσταντινούπολη. Μετά ἀπό πεντακόσια χρόνια, ὁ Βασίλειος ὁ Μακεδών περί τό 850 μ. Χ. μετέφερε τήν κάρα τοῦ Ἀποστόλου στήν Πάτρα. Ὁ Θωμᾶς ὁ Παλαιολόγος, ὅταν ὁ Μωάμεθ ὁ Β΄ κυρίευσε τήν Πελοπόννησο, γιά νά μήν πέσει στά χέρια του ἡ κάρα τοῦ Ἀποστόλου, τή μετέφερε καί τήν παρέδωσε στόν Πάπα στό Βατικανό. Στίς 26 Σεπτεμβρίου 1964 ὁ τότε πάπας ἐπέστρεψε τήν κάρα στήν Ἐκκλησία τῆς Πάτρας, κι ἔκτοτε φυλάσσεται στόν Ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, στήν πόλη ὅπου ἔζησε τά τελευταῖα χρόνια κι ἐμαρτύρησε ὁ Πρωτόκλητος Ἀπόστολος.

Ὅπως ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι, πέρασε τή ζωή του μέ κακουχίες καί στερήσεις, κηρύττοντας Ἰησοῦν Χριστόν σταυρωθέντα καί ἀναστάντα.

Ἄς παρακαλοῦμε θερμά τόν Κύριό μας: *Ταῖς τοῦ πρωτοκλήτου Σου Ἀποστόλου πρεσβείαις, Χριστέ ὁ Θεός, ἐλέησον καί σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν*.

Νικόλαος Σωτ. Πουρναρᾶς,
Δ. Θ.

Οἱ σύγχρονες πρακτικές πού ἀλλοιώνουν τήν Ὀρθόδοξη Διδασκαλία

Σήμερα, οἱ θρησκευτικές πλάνες δέν διαδίδονται μόνο μέσα ἀπό ὀργανωμένες ὁμάδες. Συχνά ἐμφανίζονται στήν καθημερινότητά μας ὡς προτάσεις αὐτογνωσίας, προσωπικῆς ἀνάπτυξης, διαχείρισης τοῦ ἄγχους ἤ ἀκόμη καί ὡς θεραπευτικές λύσεις μέσῳ τῶν λεγόμενων «ὁλιστικῶν» θεραπειῶν.

Ἡ μετενσάρκωση, τό κάρμα, ἡ ἀστρολογία, ἡ πίστη σέ μιά ἀπρόσωπη «κοσμική ἐνέργεια», καθώς καί ὁ διαλογισμός καί ἡ γιόγκα, ἀποτελοῦν χαρακτηριστικά παραδείγματα ἀντιλήψεων καί πρακτικῶν πού συναντῶνται στό εὐρύτερο ρεῦμα τῆς «Νέας Ἐποχῆς».

Κάποιος μπορεῖ νά θεωρεῖ τόν ἑαυτό του χριστιανό καί ταυτόχρονα νά πιστεύει στό κάρμα, στή μετενσάρκωση ἤ στίς κοσμικές ἐνέργειες, χωρίς νά ἀντιλαμβάνεται ὅτι υἱοθετεῖ ἀντιλήψεις ἀσυμβίβαστες μέ τή διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας.

Αὐτό δέν σημαίνει ὅτι κάθε προσπάθεια αὐτογνωσίας, προσωπικῆς ἀνάπτυξης ἤ ἀντιμετώπισης τοῦ ἄγχους συνδέεται μέ τή «Νέα Ἐποχή». Τό ζήτημα ἀρχίζει, ὅταν πίσω ἀπό αὐτές τίς προτάσεις βρίσκονται θρησκευτικές καί κοσμοθεωρητικές διδασκαλίες ἀσυμβίβαστες μέ τήν ὀρθόδοξη πίστη.

Ἔτσι, κάποιος μπορεῖ νά θεωρεῖ τόν ἑαυτό του Χριστιανό καί ταυτόχρονα νά πιστεύει στό κάρμα, στή μετενσάρκωση ἤ στίς κοσμικές ἐνέργειες, χωρίς νά ἀντιλαμβάνεται ὅτι υἱοθετεῖ ἀντιλήψεις ἀσυμβίβαστες μέ τή διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας.

Γι' αὐτό χρειάζεται ἐνημέρωση, διάκριση καί προσοχή.

Ἡ ἀγάπη πού ἔχουμε στήν καρδιά μας γιά κάθε ἄνθρωπο δέν ἀποβλέπει ἁπλῶς στήν ἀναίρεση μιᾶς πλάνης, ἀλλά πρωτίστως στή θεραπεία καί τή σωτηρία του.

Ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι ἡ πλάνη του. Εἶναι τό πρόσωπο πού ἀγαπᾶ ὁ Χριστός καί γιά τό ὁποῖο προσέφερε τόν ἑαυτό Του.

Ὅταν συναντοῦμε ἕναν ἄνθρωπο πού ἔχει ἐπηρεαστεῖ ἀπό τέτοιες διδασκαλίες, δέν τόν ἀντιμετωπίζουμε μέ φόβο ἤ περιφρόνηση, οὔτε τόν κατακρίνουμε ἤ τόν καταδικάζουμε. Τόν ἀκοῦμε μέ ἀγάπη, σεβόμαστε τό πρόσωπό του καί προσπαθοῦμε νά τόν βοηθήσουμε νά γνωρίσει τήν ἀλήθεια τῆς πίστης μας.

Γιατί ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι ἡ πλάνη του. Εἶναι τό πρόσωπο πού ἀγαπᾶ ὁ Χριστός καί γιά τό ὁποῖο προσέφερε τόν ἑαυτό Του.

Πολλοί ἄνθρωποι υἱοθετοῦν αὐτές τίς ἰδέες χωρίς νά γνωρίζουν ἀπό ποῦ προέρχονται, τί πραγματικά σημαίνουν καί ὅτι δέν συμβιβάζονται μέ τήν Ὀρθόδοξη πίστη.

Μπορεῖ κάποιος νά ἐπηρεάζεται ἀπό τή «Νέα Ἐποχή» χωρίς νά τό γνωρίζει;

Σήμερα, πολλές ἰδέες πού συνδέονται μέ τή λεγόμενη «Νέα Ἐποχή» ἔχουν ἐπηρεάσει τήν καθημερινότητά μας, συχνά χωρίς νά τό ἀντιλαμβανόμαστε.

Ἔτσι, κάποιος μπορεῖ νά θεωρεῖ τόν ἑαυτό του Ὀρθόδοξο Χριστιανό καί συγχρόνως νά πιστεύει στό κάρμα, στή μετενσάρκωση, στήν ἀστρολογία ἤ σέ κάποια «κοσμική» ἤ «ζωτική ἐνέργεια». Μπορεῖ, ἀκόμη, νά πιστεύει στά τσάκρα ἤ ὅτι κρύβει μέσα του ἰδιαίτερες δυνάμεις, τίς ὁποῖες πρέπει νά «ἀφυπνίσει», γιά νά ἐξελιχθεῖ ἤ νά αὐτοθεραπευτεῖ.

Τέτοιες ἀντιλήψεις συναντᾶμε καί σέ ὁρισμένες μεθόδους αὐτογνωσίας, προσωπικῆς ἀνάπτυξης καί ἐναλλακτικῶν θεραπειῶν.

Πολλοί ἄνθρωποι υἱοθετοῦν αὐτές τίς ἰδέες χωρίς νά γνωρίζουν ἀπό ποῦ προέρχονται, τί πραγματικά σημαίνουν καί ὅτι δέν συμβιβάζονται μέ τήν Ὀρθόδοξη πίστη.

Εἶναι σημαντικό νά μήν ἀποδεχόμαστε ἄκριτα καθετί πού παρουσιάζεται ὡς πνευματικό, ὠφέλιμο ἤ θεραπευτικό. Χρειάζεται νά ἐξετάζουμε ποιές ἀντιλήψεις βρίσκονται πίσω ἀπό τίς ὄμορφες λέξεις καί τίς ἑλκυστικές ὑποσχέσεις.

Γι' αὐτό εἶναι σημαντικό νά μήν ἀποδεχόμαστε ἄκριτα καθετί πού παρουσιάζεται ὡς πνευματικό, ὠφέλιμο ἤ θεραπευτικό. Χρειάζεται νά ἐξετάζουμε ποιές ἀντιλήψεις βρίσκονται πίσω ἀπό τίς ὄμορφες λέξεις καί τίς ἑλκυστικές ὑποσχέσεις.

Πρεσβύτερος Ἀνδρέας Γκατζέλης,
Ἐφημέριος *Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Σπάτων Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς*,
Μέλος τῆς *Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί τῶν Αἱρέσεων*

Ἐπισκέψεις πού δεχθήκαμε στήν Καλαμάτα

Τό προηγούμενο διάστημα, εἴχαμε τή μεγάλη χαρά νά φιλοξενήσουμε στή *Χριστιανική Στέγη Καλαμάτας* 80 ἀπό τά μέλη τοῦ Συλλόγου *«Ἀττικό Φῶς»* ἀπό τήν Ἀθήνα, μέ ἐπικεφαλῆς τόν π. Σπυρίδωνα Οἰκονομίδη. Οἱ ἐπισκέπτες ξεναγήθηκαν στό κτήριο τῆς ἕδρας τοῦ Συλλόγου μας καί στή συνέχεια ἐπισκέφθηκαν τήν Κατασκήνωσή μας στόν Ταΰγετο. Τά μέλη τοῦ *«Ἀττικοῦ Φωτός»* ἦταν παλαιοί κατασκηνωτές τοῦ Ταϋγέτου, ὑπό τήν πνευματική καθοδήγηση τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιμανδρίτη π. Εὐαγγέλου Μπράιλα.

Τό πρωί τῆς Κυριακῆς 18 Ὀκτωβρίου, πραγματοποιήθηκε συνάντηση μέ τό γυναικεῖο τμῆμα Ἀθηνῶν τῶν *«Θυγατέρων τῆς Πηνελόπης»* (*Daughters of Penelope*)-Σωματεῖο *«Ἀμαρυλλίς»*, τό ὁποῖο ἀποτελεῖ τό ἐπίσημο γυναικεῖο τμῆμα τῆς διεθνοῦς ὁμογενειακῆς ὀργάνωσης *AHEPA*. Ἡ συνάντηση πραγματοποιήθηκε στό πλαίσιο ἐπίσκεψης τοῦ Σωματείου στήν Καλαμάτα. Τό τμῆμα, μέ ἐπικεφαλῆς τήν Πρόεδρο κα Εἰρήνη Ξακουστή, ἀναπτύσσει ἔντονη κοινωνική καί φιλανθρωπική δραστηριότητα.

Λόγος Εἰκοστός ἕκτος
Περί διακρίσεως εὐδιακρίτου
(Μέρος δεύτερο)

Ὅσοι ἐπιθυμοῦν νά μάθουν τό θέλημα τοῦ Κυρίου, ὀφείλουν προηγουμένως νά θανατώσουν τό δικό τους. Ἀφοῦ, δέ, προσευχηθοῦν μέ πίστη καί ἀπονήρευτη ἁπλότητα, ἄς ρωτήσουν μέ ταπείνωση καρδιᾶς καί ἀδίσταχτο λογισμό τούς γέροντες ἤ τούς ἀδελφούς ἀκόμη καί ἄς δεχτοῦν τίς συμβουλές τους σάν ἀπό στόμα τοῦ Θεοῦ, ἔστω καί ἄν εἶναι ἀντίθετες πρός τό θέλημά τους, ἔστω καί ἄν δέν εἶναι τόσο πνευματικοί οἱ ἐρωτηθέντες, διότι δέν εἶναι ἄδικος ὁ Θεός νά ἀφήσει νά πλανηθοῦν ψυχές πού μέ πίστη καί ἀκακία ταπεινώθηκαν μπρός στήν συμβουλή καί στήν κρίση του πλησίον.

Ὅσοι ἀκολουθοῦν ἀδίστακτα αὐτόν τόν κανόνα, εἶναι ἄνθρωποι μέ πολλή ταπείνωση.

Πολλοί, ὅμως, ἀπό τήν αὐταρέσκειά τους δέν ἀξιώθηκαν νά ἐνστερνισθοῦν τόν τέλειο καί εὔκολο αὐτόν τρόπο. Αὐτοί προσπάθησαν νά ἀντιληφθοῦν τό θέλημα τοῦ Κυρίου μέ τίς δικές τους δυνατότητες καί ἐξέφεραν ἐπ' αὐτοῦ πολυάριθμες καί ποικίλες γνῶμες.

Ἡ εὐθεῖα καρδιά εἶναι ἀπαλλαγμένη ἀπό τά πολύπλοκα καί πολυειδῆ πράγματα καί ταξιδεύει ἀκίνδυνα μέ τό πλοῖο τῆς ἀκακίας. Ὑπάρχουν ἀνδρεῖες ψυχές, πού ἐπιβάλλουν στόν ἑαυτό τους ἀγῶνες ὑπεράνω τῶν δυνάμεών τους ἀπό ἔρωτα πρός τόν Θεό καί μέ ταπεινό φρόνημα στήν καρδιά. Ὑπάρχουν, ὅμως, καί ὑπερήφανες καρδιές πού κάνουν τό ἴδιο. Ἔχουν, δέ, οἱ ἐχθροί μας σκοπό νά μᾶς προτρέπουν πολλές φορές σέ πράγματα ἀνώτερα τῶν δυνάμεών μας, γιά νά κουραστοῦμε ψυχικά, νά μήν κατορθώσουμε ἔπειτα καί ὅσα εἶναι τῶν δυνάμεών μας καί νά καταντήσουμε ἔτσι περίγελος στά μάτια τους.

Μερικές φορές ἡ κακή ἀνατροφή ἀποτελεῖ τήν αἰτία πολύ μεγάλων ἁμαρτιῶν. Ἐπίσης, καί ἡ κακή συναναστροφή. Πολλές, ὅμως, φορές μιά

διεστραμμένη ψυχή ἐπαρκεῖ μόνη της γιά τήν καταστροφή της. Ὅποιος σώθηκε ἀπό τά δύο πρῶτα, σώθηκε ἴσως καί ἀπό τό τρίτο. Ὅποιος, ὅμως, ἔχει τό τρίτο σέ ὁποιοδήποτε τόπο καί ἄν βρεθεῖ, δέν προκόβει, ἀφοῦ – ἄλλωστε– κανένας τόπος δέν εἶναι πιό ἀσφαλής ἀπό τόν οὐρανό (ἀπ' ὅπου ἔπεσε ὁ διάβολος).

Ὑπάρχουν ἀκάθαρτοι δαίμονες πονηρότεροι τῶν πονηρῶν, οἱ ὁποῖοι μᾶς συμβουλεύουν νά μήν κάνουμε μόνοι μας τήν ἁμαρτία. Αὐτοί ἐπιθυμοῦν νά ἔχουν καί ἄλλους συνενόχους στό κακό, γιά νά μᾶς ἑτοιμάσουν βαρύτερη τιμωρία. Εἶδα μιά ἁμαρτωλή συνήθεια πού τήν ἔμαθε ὁ ἕνας ἀπό κάποιον ἄλλο. Ἔπειτα, ἐκεῖνος πού τήν δίδαξε ἦλθε σέ συναίσθηση, ἄρχισε νά μετανοεῖ καί σταμάτησε τήν ἁμαρτία. Ἐπειδή, ὅμως, ὁ μαθητής του συνέχιζε νά τή διαπράττει, καί ἡ δική του μετάνοια ἀπέβη ἀτελής καί ἀνίσχυρη.

Ἕνα ἀπ' ὅσα συμβαίνουν σ' ἐμᾶς μοῦ δημιουργεῖ μεγάλη ἔκπληξη: Ἐνῷ στίς ἀρετές ἔχουμε ὡς βοηθούς τόν παντοδύναμο Θεό, τούς Ἀγγέλους καί τούς Ἁγίους καί στά πάθη μόνο τόν πονηρό διάβολο, πῶς συμβαίνει νά ὑποκύπτουμε εὐκολότερα καί γρηγορότερα στά πάθη;

Ὁ Θεός οὔτε ἔπλασε οὔτε δημιούργησε κανένα κακό. Κάποιοι, ὅμως, ἀπατήθηκαν πού ἰσχυρίστηκαν ὅτι μερικά ἀπό τά πάθη ὑπάρχουν ἐκ φύσεως στήν ψυχή. Δέν ἔλαβαν ὑπ' ὄψιν τους ὅτι ἐμεῖς ὁρισμένες στοιχειώδεις κλίσεις τῆς φύσεως μᾶς τίς μετατρέπουμε σέ πάθη. Ἐπί παραδείγματι: Ἐκ φύσεως ὑπάρχει μέσα μας ἡ δυνατότητα τῆς σαρκικῆς σπορᾶς γιά τή γέννηση τέκνων. Ἐμεῖς, ὅμως, αὐτό τό μεταβάλαμε σέ πορνεία. Ἐκ φύσεως ὑπάρχει μέσα μας ὁ θυμός ἐναντίον τοῦ ὄφι καί ἐμεῖς τόν χρησιμοποιοῦμε ἐναντίον τοῦ πλησίον. Ἐκ φύσεως ὑπάρχει μέσα μας ὁ ζῆλος γιά τίς ἀρετές καί ἐμεῖς τόν στρέφουμε πρός τό κακό.

Ἐκ φύσεως ὑπάρχει στήν ψυχή ἡ ἐπιθυμία τῆς δόξης ἀλλά τῆς ἄνω. Ἐκ φύσεως καί τό νά ὑπερηφανευόμαστε, ἀλλά κατά τῶν δαιμόνων. Ὁμοίως, καί ἡ χαρά, ἀλλά ἐκείνη πού ἔχει σχέση μέ τόν Κύριο καί μέ τήν εὐτυχία του πλησίον. Μᾶς δόθηκε ἀκόμα καί ἡ μνησικακία, ἀλλά ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν τῆς ψυχῆς. Μᾶς δόθηκε καί ἡ ἐπιθυμία τῆς τροφῆς, ἀλλά ὄχι καί τῆς ἀσωτίας.

Ὁ Θεός ἐξετάζει τήν πρόθεση. Σέ ὅσα, ὅμως, μποροῦμε ζητεῖ μέ φιλάνθρωπο τρόπο καί ἔργα. Εἶναι μέγας αὐτός πού δέν παραλείπει τίποτε ἀπό ὅσα μπορεῖ. Μεγαλύτερος, ὅμως, εἶναι ἐκεῖνος πού μέ ταπείνωση ἐπιχειρεῖ πράγματα πάνω ἀπό τή δύναμή του.

Ἐπιμέλεια: Σταυρούλα Μέντη

Πόσο καθαρός εἶναι ὁ ἀέρας μέσα στό σπίτι μας;

Συχνά δίνεται μεγαλύτερη σημασία στήν ἀτμοσφαιρική ρύπανση τῶν ἐξωτερικῶν χώρων. Ὅμως ὁ ἀέρας πού ἀναπνέουμε μέσα σέ ἕνα κτήριο μπορεῖ νά εἶναι ἐξίσου ἤ ἀκόμη καί περισσότερο ἐπιβαρυμένος ἀπό τόν ἐξωτερικό, ἰδίως ὅταν οἱ χῶροι δέν ἀερίζονται ἐπαρκῶς καί ὅταν συσσωρεύονται «ἀόρατοι» καί ἄοσμοι ρύποι, πού δέν ἀντιλαμβανόμαστε μέ τίς αἰσθήσεις μας, γεγονός πού δημιουργεῖ μιά ψευδῆ αἴσθηση ἀσφάλειας. Ἡ ποιότητα τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀέρα ἀποτελεῖ ἕναν ἀπό τούς σημαντικότερους παράγοντες πού ἐπηρεάζουν τήν ὑγεία καί τήν εὐεξία τῶν ἀνθρώπων, καθώς περνᾶμε μεγάλο μέρος τῆς καθημερινότητάς μας σέ κλειστούς χώρους, ὅπως σπίτια, γραφεῖα καί σχολεῖα. Γιά τόν λόγο αὐτό, ἡ πρόληψη παίζει καθοριστικό ρόλο στή διατήρηση καλῆς ποιότητας ἐσωτερικοῦ ἀέρα καί στή δημιουργία ἑνός ὑγιεινοῦ περιβάλλοντος διαβίωσης.

❋❋❋

Οἱ πιό σημαντικές πηγές ρύπανσης ἐσωτερικῶν χώρων θεωροῦνται τά συστήματα καύσης, τά δομικά καί κατασκευαστικά ὑλικά, τά εἴδη οἰκιακῆς χρήσης, καθώς καί τό κάπνισμα. Οἱ κυριότεροι ρύποι πού συναντῶνται στόν ἀέρα ἐσωτερικοῦ χώρου εἶναι τά αἰωρούμενα σωματίδια, οἱ πτητικές ὀργανικές ἑνώσεις, ἡ φορμαλδεΰδη, τό διοξείδιο τοῦ ἀζώτου, τό μονοξείδιο καί διοξείδιο τοῦ ἄνθρακα, οἱ πολυκυκλικοί ἀρωματικοί ὑδρογονάνθρακες, τό ραδόνιο, ὁ μόλυβδος καί οἱ βιολογικοί ρύποι.

Ὑψηλές συγκεντρώσεις ρύπων σέ ἕνα ἐσωτερικό περιβάλλον προέρχονται ἀπό ἀνθρωπογενεῖς δραστηριότητες (κάπνισμα, μαγείρεμα, χρήση καθαριστικῶν καί οἰκιακῶν προϊόντων), ἐκπομπές ἀπό οἰκοδομικά ὑλικά, ἐπίπλωση καί ἐξοπλισμό, καθώς καί ἀπό κακῶς κατασκευασμένα ἤ συντηρημένα συστήματα θέρμανσης καί ψύξης. Ὅσον ἀφορᾶ τό κάπνισμα, βάσει ἐπιστημονικῶν μελετῶν, τό 50-90% τοῦ συνόλου τῶν σωματιδίων τοῦ ἀέρα ἐσωτερικῶν χώρων παράγεται ἀπό τόν καπνό τοῦ τσιγάρου.

❋❋❋

Ἐπιπλέον, τά ἐπίπεδα ὑγρασίας καί θερμοκρασίας σέ ἐσωτερικούς χώρους εὐνοοῦν τήν ἀνάπτυξη μούχλας καί μυκήτων ἱκανῶν νά ἐπιδεινώσουν ἀλλεργικές καταστάσεις. Παράλληλα, τά ἀκάρεα τῆς οἰκιακῆς σκόνης, οἱ παθογόνοι μικροοργανισμοί πού εὐδοκιμοῦν σέ στρώματα καί ὑφάσματα, ἀποτελοῦν

ἕναν ἀπό τούς συχνότερους ἐκλυτικούς παράγοντες ἀλλεργικῆς ρινίτιδας καί βρογχικοῦ ἄσθματος. Σέ ἕνα περιβάλλον μέ ἐπί μακρόν παραμονή, ἡ χρόνια ἔκθεση σέ ἀνάλογους παράγοντες δέν μπορεῖ νά θεωρηθεῖ οὔτε ἀμελητέα οὔτε ἀκίνδυνη.

❋❋❋

Οἱ ἐπιπτώσεις στήν ὑγεία ποικίλλουν ἀνάλογα μέ τήν πηγή ἐκπομπῆς, τήν περιοδικότητα, τή συγκέντρωση, τή διάρκεια καί τήν ἔνταση τῆς ἔκθεσης, καθώς καί μέ τήν εὐαλωτότητα τοῦ κάθε ἀνθρώπινου ὀργανισμοῦ. Γιά παράδειγμα, τά ἄτομα πού ἀνήκουν στίς εὐάλωτες ὁμάδες, ὅπως μικρά παιδιά, ἡλικιωμένοι, ἔγκυες γυναῖκες καί ἄτομα μέ προϋπάρχοντα ἀναπνευστικά ἤ καρδιαγγειακά νοσήματα, εἶναι ἰδιαίτερα εὐαίσθητα στίς βλαπτικές ἐπιπτώσεις τοῦ φαινομένου.

❋❋❋

Τά κλινικά συμπτώματα μπορεῖ νά μή γίνουν ἄμεσα ἀντιληπτά, καθώς ποικίλλουν ἀπό ἤπια καί μή εἰδικά, ὅπως κόπωση, ἐρεθισμός τῶν ματιῶν, καταρροή, φτέρνισμα καί σέ πιό σοβαρά καί ἐπίμονα, ὅπως δύσπνοια, ἐρεθιστικός βήχας, συχνές λοιμώξεις ἤ ἐπιδείνωση τῶν χρόνιων ἀναπνευστικῶν παθήσεων.

Ἡ συσσώρευση κακῆς ποιότητας ἐσωτερικοῦ ἀέρα μπορεῖ νά προκαλέσει συμπτώματα ὅπως πονοκέφαλο, κόπωση, ἐρεθισμό στά μάτια καί στό ἀναπνευστικό σύστημα, ἐνῷ σέ ὁρισμένες περιπτώσεις μπορεῖ νά ἐπιδεινώσει ἀλλεργίες ἤ ἀναπνευστικές παθήσεις, ὅπως τό βρογχικό ἄσθμα καί τή Χρόνια Ἀποφρακτική Πνευμονοπάθεια (ΧΑΠ).

❋❋❋

Ἡ ἀνανέωση τοῦ ἀέρα ἐπιτρέπει τήν ἀπομάκρυνση τῶν ρύπων καί τήν εἰσαγωγή καθαροῦ ἀέρα ἀπό τό ἐξωτερικό περιβάλλον. Ἀκόμη καί λίγα λεπτά ἀερισμοῦ καθημερινά μποροῦν νά βελτιώσουν σημαντικά τήν ποιότητα τοῦ ἀέρα μέσα σέ ἕνα σπίτι ἤ γραφεῖο. Παράλληλα, ἡ διατήρηση τῆς σωστῆς ὑγρασίας στόν χῶρο βοηθᾶ στήν ἀποφυγή ἀνάπτυξης μούχλας καί μικροοργανισμῶν πού μποροῦν νά ἐπιβαρύνουν τήν ὑγεία.

Προϊόντα καθαρισμοῦ μέ ἤπιες χημικές οὐσίες, οἰκολογικά χρώματα καί ὑλικά χαμηλῶν ἐκπομπῶν μποροῦν νά περιορίσουν τήν ἔκλυση ἐπιβλαβῶν οὐσιῶν στόν ἀέρα. Παράλληλα, ἡ τακτική συντήρηση συστημάτων θέρμανσης, κλιματισμοῦ καί ἐξαερισμοῦ συμβάλλει στή σωστή λειτουργία τους καί ἀποτρέπει τή συσσώρευση σκόνης καί μικροβίων.

❋❋❋

Συμπερασματικά, ἡ πρόληψη ἀποτελεῖ τό κλειδί γιά τή διατήρηση καλῆς ποιότητας ἐσωτερικοῦ ἀέρα. Μέσα ἀπό ἁπλές ἀλλά οὐσιαστικές πρακτικές, μποροῦμε νά περιορίσουμε τίς πηγές ρύπανσης καί νά ἐξασφαλίσουμε ἕνα ὑγιεινό καί ἄνετο περιβάλλον.

Ἡ φροντίδα τοῦ ἀέρα πού ἀναπνέουμε δέν εἶναι μόνο θέμα ἄνεσης, ἀλλά κυρίως θέμα ὑγείας καί ποιότητας ζωῆς.

Δρ. Σταματούλα Τσικρικᾶ,
Πρόεδρος *Ὁμάδας Προαγωγῆς Ὑγείας καί Διακοπῆς Καπνίσματος Εὐρωπαϊκῆς Πνευμονολογικῆς Ἑταιρείας* (2023-2026),
Secretary and Treasurer of *UEMS Pneumology Section*,
Ἐπιστημονικά Ὑπεύθυνη *Ἰατρείου Διακοπῆς Καπνίσματος καί Ἐπανεκτίμησης Νοσοκομείου "Σωτηρία"*

Ἀπό τήν τάξη στήν ἀταξία καί στή φθορά

Σχολική αἴθουσα κατά τή διάρκεια τοῦ μαθήματος: οἱ μαθητές τακτοποιημένοι σέ εὐθυγραμμισμένα θρανία, οἱ κινήσεις πολύ περιορισμένες, τά μάτια προσηλωμένα στόν δάσκαλο, οἱ ψίθυροι ἐλάχιστοι.

Καί μετά ἔρχεται τό διάλειμμα καί τό προαύλιο πλημμυρίζει ἀπό φωνές, γέλια, ζωντάνια· ἕνας πολύβουος παιδότοπος, γεμάτος ἐνεργητικότητα, κίνηση, τρέξιμο...

Ἡ ζωή μέσα στήν αἴθουσα εἶναι κατάσταση χαμηλῆς ἐνεργητικότητας, κατάσταση τάξης. Γι' αὐτό καί ἡ αἴθουσα διδασκαλίας ὀνομάζεται *«τάξη»*. Ἀντίθετα, ἡ ζωή στό διάλειμμα εἶναι κατάσταση ὑψηλῆς ἐνεργητικότητας, κατάσταση ἀταξίας. Θά μπορούσαμε νά ποῦμε μεταφορικά ὅτι στό διάλειμμα ἡ μαθητική κοινότητα εἶναι πολύ θερμή, στήν τάξη εἶναι *«ψυχρή»*. Αὐτή ἡ περιγραφή ἔχει κάποια ἀναλογία μέ αὐτό πού συμβαίνει στό ἐσωτερικό τῆς ὕλης, ὅπου βασικές μονάδες εἶναι τά μόρια (ἤ τά ἄτομα).

Τάξη καί ἀταξία στόν μικρόκοσμο

Σέ χαμηλές θερμοκρασίες ὅλες οἱ οὐσίες, ἀκόμη καί τά ἀέρια, στερεοποιοῦνται μέ ἐξαίρεση τόν ἥλιο, πού παραμένει ὑγρό ἀκόμη καί στό ἀπόλυτο μηδέν (-273,15 °C). Στή στερεά κατάσταση τά μόρια (ἤ ἄτομα) εἶναι διατεταγμένα σέ ὄμορφες κανονικές διατάξεις, μέ μικρές μόνο ταλαντώσεις γύρω ἀπό τή θέση τους.

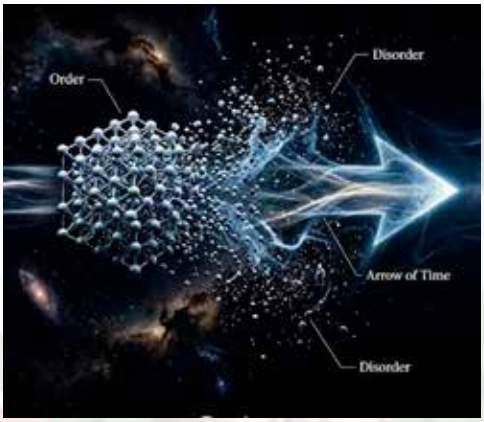
Καθώς ἀνεβαίνει ἡ θερμοκρασία, ἀρχίζουν οἱ ταλαντώσεις νά γίνονται ὅλο καί πιό ἔντονες καί, ὅταν ἀνεβεῖ ἀρκετά ἡ θερμοκρασία, τά μόρια δέν μποροῦν πλέον νά συγκρατηθοῦν στή θέση τους καί ἀρχίζουν νά κυλίονται τό ἕνα πλάϊ στό ἄλλο καί τό ὑλικό περνάει στήν ὑγρή φάση. Ὅταν ἡ θερμοκρασία αὐξηθεῖ πολύ περισσότερο, τά μόρια, ἔχοντας ἀποκτήσει ἀρκετή κινητικότητα, ἀπομακρύνονται ὁριστικά τό ἕνα ἀπό τό ἄλλο, κινούμενα ἀνεξέλεγκτα πρός ὅλες τίς κατευθύνσεις καί τό ὑλικό περνάει στήν ἀέρια φάση, ὅπου τά μόρια κινοῦνται ἄτακτα πρός ὅλες τίς κατευθύνσεις, καταλαμβάνοντας ὅλο τόν διαθέσιμο χῶρο.

Ἡ εἰκόνα θυμίζει λίγο τούς μαθητές στό σχολεῖο: ἡ διάταξη στά θρανία ἀντιστοιχεῖ στή στερεά κατάσταση τῶν σωμάτων· μέ τόν ἦχο τοῦ κουδουνιοῦ περνοῦν στήν «ὑγρή φάση», καθώς «κυλοῦν» στριμωγμένοι μέσα στούς διαδρόμους πρός στό προαύλιο, ὅπου τέλος ἐξαπλώνονται καί καταλαμβάνουν ὅλο τόν διαθέσιμο χῶρο μέ ἄτακτη κινητικότητα, ὅπως τά ἀέρια.

Στόν φυσικό κόσμο, ὅσο αὐξάνει ἡ θερμοκρασία, τόσο αὐξάνει καί ἡ κινητικότητα μέχρι τοῦ ἀκραίου σημείου διάλυσης μορίων καί ἀτόμων. Παράλληλα, αὐξάνει

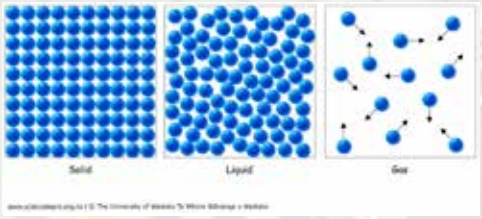
καί ἡ ἀταξία. Τό γεγονός αὐτό ἀποκαλεῖται αὔξηση τῆς ἐντροπίας καί ἔχει συμπαντικές καί ἐσχατολογικές διαστάσεις.

Σύμπαν, ἀπό τήν τάξη στή φθορά

Ὅπως ἀναφέραμε στό προηγούμενο σημείωμα, ὅλο τό σύμπαν λειτουργεῖ ἀξιοποιώντας τήν ἠλεκτρομαγνητική ἐνέργεια, μέ τήν ὁποία τό προίκισε ὁ Δημιουργός μέ τό μεγαλειῶδες πρόσταγμα: *«γεννηθήτω φῶς»*. Ἐνέργεια πού κατακλύζει τό σύμπαν καί κατά τή διάρκεια τῶν φυσικῶν δραστηριοτήτων μετασχηματίζεται σέ διαφορετικές μορφές: φωτεινή, κινητική, χημική, θερμική... Καί ἡ μέν συνολική ἐνέργεια τοῦ σύμπαντος παραμένει σταθερή, ὅμως μέσῳ τῶν διαδοχικῶν μετασχηματισμῶν, ὅλο καί μεγαλύτερα ποσοστά τῆς ἐνέργειας ὑποβαθμίζονται, ἀργά ἀλλά σταθερά, σέ θερμότητα, μέ ἀποτέλεσμα αὐξημένη κινητικότητα καί ἀταξία δηλ. αὔξηση τῆς ἐντροπίας. Καί αὐτό ἀποτελεῖ ἀπαραβίαστο ἀξίωμα τῆς ἐπιστήμης· εἶναι τό ἀποκαλούμενο δεύτερο θερμοδυναμικό ἀξίωμα.

Ὅλη ἡ ἐνεργειακή ἱστορία τοῦ σύμπαντος αὐτό εἶναι: ἐνεργειακοί μετασχηματισμοί, ἀπ' τή μιά μορφή στήν ἄλλη, γιά τή δημιουργία τάξης (γιά νά δημιουργήσεις τάξη, συμπεριλαμβανομένης τῆς ζωῆς, χρειάζεται νά καταναλώσεις ἐνέργεια) μέ κόστος τόν ὑποβιβασμό μέρους τῆς ἐνέργειας σέ θερμότητα, δηλαδή ἀταξία.* Καί καθώς αὐξάνεται ἡ ἀταξία, ἀκολουθεῖ ἡ φθορά: ἡ γήρανση, ὁ θάνατος, ἡ ἀποδόμηση στά βασικά συστατικά. Καί ὅλο τό σύμπαν ὁδηγεῖται σταθερά, σύμφωνα μέ μιά ἀπό τίς ἐπικρατέστερες θεωρίες, πρός θερμικό θάνατο.

Τί παράδοξο γεγονός, μπροστά στό ὁποῖο ἡ ἐπιστήμη στέκεται ἔκπληκτη! Ἕνα σύμπαν, πού ξεκινᾶ μέ ἀπεριόριστα ἐνεργειακά ἀποθέματα, γιά νά μεγαλουργήσει· πού, ὅμως, φέρει μέσα του τό σπέρμα τῆς φθορᾶς, ἀποτέλεσμα τῆς πτώσης τῶν πρωτοπλάστων… Καί ἡ κτίση παραδόθηκε στή φθορά καί *«συστενάζει καί συνωδίνει» (Ρωμ.* η΄, 22) μέ τόν ἄνθρωπο, μέ τήν ἐλπίδα ὅτι θά ἐλευθερωθεῖ κάποτε μαζί του *«ἀπό τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τήν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ»* (*Ρωμ.* η΄, 21).

Βασίλειος Πετρουλέας,
Φυσικός

---

* Κατά τή φωτοσύνθεση, γιά παράδειγμα, τά φυτά ἀξιοποιοῦν τήν ἐνέργεια τοῦ ἡλιακοῦ φωτός για τή μετατροπή ἄτακτα κινούμενων μορίων π.χ. διοξείδιου τοῦ ἄνθρακα ἀπό τόν ἀέρα, σέ σύνθετες δομές (ὑδατάνθρακες), ἐνῶ ἕνα μέρος τῆς ἡλιακῆς ἐνέργειας ἀποβάλλεται ὡς θερμότητα. Κατά τόν μεταβολισμό, διασποῦμε τούς ὑδατάνθρακες καί χρησιμοποιοῦμε τήν ἐνέργεια πού περιέχουν γιά τήν ἀνάπτυξη τῶν ἐξαιρετικά ὀργανωμένων δομῶν τοῦ ὀργανισμοῦ μας (πρωτεϊνῶν, DNA, κυττάρων...) ἐνῶ ἀποβάλλουμε θερμότητα στό περιβάλλον.

Ψυχο γράφημα

Αὐτοκτονία: Ἐκεῖ πού χάνεται ἡ ἐλπίδα

Τί συμβαίνει στόν ψυχισμό ένός ἀνθρώπου, ὅταν τό μέλλον παύει νά μοιάζει μέ δυνατότητα καί βιώνεται ὡς ἀδιέξοδο;

Ἡ αὐτοκτονία ἀποτελεῖ ἕνα σύνθετο, πολυπαραγοντικό φαινόμενο, στό ὁποῖο ἀλληλεπιδροῦν ψυχολογικοί, βιολογικοί καί κοινωνικοί παράγοντες.

Σύμφωνα μέ τόν ΠΟΥ (Παγκόσμιο Ὀργανισμό Ὑγείας), κατά τό 2021, 727.000 αὐτοκτονίες καταγράφηκαν παγκοσμίως, ἐνῷ ἡ αὐτοκτονία ἀποτελεῖ τήν τρίτη συχνότερη αἰτία θανάτου στίς ἡλικίες 15–29 ἐτῶν.

Ὁ ρόλος τοῦ στίγματος

Ἕνας ἄνθρωπος πού σκέφτεται νά δώσει τέλος στή ζωή του συχνά δυσκολεύεται νά μοιραστεῖ τίς σκέψεις καί τά συναισθήματά του. Ἡ ἀντίληψη ὅτι ἡ ψυχική δυσκολία ἀποτελεῖ ἀδυναμία μπορεῖ νά ἐνισχύσει τόν φόβο, τή ντροπή καί τή σιωπή. Ἔτσι, ἐνδέχεται νά ἀπομονωθεῖ καί, αἰσθανόμενος ἀβοήθητος, νά θεωρεῖ τήν ἀναζήτηση κατανόησης ἤ βοήθειας ἀδύνατη.

Μετά ἀπό μιά αὐτοκτονία, τό στίγμα συχνά μεταφέρεται στούς ἀνθρώπους πού μένουν πίσω. Οἱ συγγενεῖς βιώνουν ἕνα ἰδιαίτερα σύνθετο πένθος, στό ὁποῖο μπορεῖ νά συνυπάρχουν θλίψη, θυμός, ἐνοχή καί πολλά ἀναπάντητα ἐρωτήματα. Σκέψεις ὅπως: *«Γιατί δέν τό κατάλαβα;»* ἤ *«Τί θά μποροῦσα νά εἶχα κάνει διαφορετικά;»* συχνά συνοδεύουν τήν προσπάθεια κατανόησης τῆς ἀπώλειας. Ὅταν σέ αὐτά προστίθενται ἡ κοινωνική προκατάληψη, τά ἐπικριτικά σχόλια ἤ ἡ ἀποστασιοποίηση, τό πένθος γίνεται ἀκόμη πιό μοναχικό.

Μελέτες δείχνουν ὅτι τό 15%–35% τῶν ἀνθρώπων πού ἔχασαν ἀγαπημένο πρόσωπο ἀπό αὐτοκτονία, ἀποκρύπτουν τήν ἀπώλεια ἤ ἀποφεύγουν νά μιλήσουν γι' αὐτήν, δημιουργώντας ἕναν ὀδυνηρό φαῦλο κύκλο: Ἡ ντροπή ὁδηγεῖ στή σιωπή καί ἡ σιωπή στήν ἀπομόνωση, μέ συνέπεια τή σοβαρή ἐπιβάρυνση τῆς ψυχικῆς ὑγείας τῶν πενθούντων.

Ἡ ψυχολογία τῆς αὐτοκτονικότητας

Οἱ αὐτοκτονικές σκέψεις συχνά συνδέονται μέ ἔντονα αἰσθήματα ἐγκλωβισμοῦ καί ἀπελπισίας. Ὁ ἄνθρωπος βιώνει τόν ψυχικό του πόνο ὡς ἀβάσταχτο, θεωρώντας ὅτι ἡ κατάστασή του εἶναι μή ἀναστρέψιμη, καί πώς δέν ὑπάρχει πιά καμία διέξοδος. Τίς περισσότερες φορές ὁ θάνατος φαντάζει ὡς μόνη λύτρωση ἀπό μιά ὀδύνη πού μοιάζει ἀτελείωτη.

Τραυματικές ἐμπειρίες, κοινωνική ἀπομόνωση, οἰκονομικές δυσκολίες, παρορμητικότητα καί ψυχικές διαταραχές, μποροῦν νά αὐξήσουν τόν αὐτοκτονικό ἰδεασμό.

Εἰδικά σέ καταστάσεις ἔντονης ψυχικῆς κρίσης, ἡ ἱκανότητα τοῦ ἀνθρώπου νά ἀξιολογεῖ τίς ἐπιλογές του καί νά διακρίνει λύσεις καί προοπτικές, μπορεῖ νά περιοριστεῖ σημαντικά. Ἑπομένως, ὅσον ἀφορᾶ τούς ψυχικῶς πάσχοντες, ἡ αὐτοκτονικότητα δέν ἀποτελεῖ πάντα ζήτημα προσωπικῆς εὐθύνης καί βούλησης.

Ἡ ἐλπίδα τοῦ Θεοῦ

Σύμφωνα μέ τήν πίστη μας, ἡ αὐτο-

κτονία ἀποτελεῖ βαρύτατο ἁμάρτημα. Εἶναι σάν νά λέμε στόν Θεό ὅτι δέν πιστεύουμε πώς μπορεῖ νά μᾶς βοηθήσει, ὅτι δέν περιμένουμε τίποτα πλέον ἀπό Αὐτόν καί πώς παίρνουμε τήν κατάσταση στά χέρια μας.

Ὁ Θεός, πού μᾶς χάρισε τή ζωή καί μᾶς ἀγαπᾶ ὅσο κανείς, δέν γνωρίζει τίς δυσκολίες, τίς δοκιμασίες καί τήν ἀπελπισία πού βιώνουμε; Φυσικά καί τίς γνωρίζει. Σέβεται, ὅμως, τήν ἐλεύθερη βούλησή μας, καί γι' αὐτό περιμένει νά στραφοῦμε πρός Αὐτόν καί νά ζητήσουμε τή βοήθειά Του.

Ὅπως εἶχε πεῖ ὁ Ἅγιος Παΐσιος (Λόγοι Δ΄-Οἰκογενειακή ζωή): *«Ἄνθρωπος πού δέν πιστεύει στήν ἀληθινή ζωή, πού δέν πιστεύει στόν Θεό, γιά νά Τοῦ ζητήσει τό ἔλεός Του στίς δοκιμασίες πού περνάει, εἶναι ὅλο ἀπελπισία καί δέν ἔχει νόημα ἡ ζωή του. Πάντα μένει ἀβοήθητος, ἀπαρηγόρητος καί βασανισμένος σ' αὐτήν τήν ζωή...».*

Ἄν δέν ἐναποθέσουμε ὅλες μας τίς ἐλπίδες στόν Χριστό, ἡ ἀπόγνωση μοιάζει μονόδρομος. Στή ζωή μας θά συναντήσουμε πολλές δυσκολίες: ἀπώλειες ἀγαπημένων προσώπων, οἰκονομικές καταστροφές, προδοσίες, συκοφαντίες κ.ἄ.. Ἄν δέν Τόν πιστέψουμε, ἄν δέν Τόν ἐμπιστευθοῦμε, ποῦ θά στηριχθοῦμε; Χωρίς τή βεβαιότητα τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ καί τῆς αἰωνίου Ζωῆς, ὅλα μοιάζουν νά χάνουν τό νόημά τους.

Ἡ πρόληψη ὡς πράξη ἀγάπης πρός τόν ἑαυτό καί τούς ἄλλους

Ἡ ζωή μας εἶναι ἕνα δῶρο. Ὅταν, ὅμως, ἀδυνατοῦμε νά τή βιώσουμε ἔτσι, χρειαζόμαστε βοήθεια. Αὐτό δέν ἀποτελεῖ οὔτε ντροπή οὔτε ἀδυναμία, ἀλλά μιά συνειδητή πράξη φροντίδας καί προστασίας τοῦ ἑαυτοῦ μας. Ἡ ἔγκαιρη ἀναζήτηση ψυχολογικῆς ἤ ψυχιατρικῆς ὑποστήριξης μπορεῖ νά συμβάλει οὐσιαστικά στήν πρόληψη τῆς αὐτοκτονίας.

Ἐξίσου σημαντική εἶναι ἡ σύνδεση μέ τούς ἄλλους ἀνθρώπους. Οἱ οὐσιαστικές διαπροσωπικές σχέσεις μποροῦν νά μειώσουν τό αἴσθημα τῆς μοναξιᾶς, νά ἐνισχύσουν τήν αἴσθηση τοῦ ἀνήκειν καί νά μᾶς ὑπενθυμίσουν ὅτι εἴμαστε ἀγαπητοί καί δέν χρειάζεται νά ἀντιμετωπίζουμε τίς δυσκολίες μας μόνοι.

Τό πιό σημαντικό, ὅμως, εἶναι ἡ στροφή πρός τόν Θεό, μέ προσευχή, πνευματική ζωή, συμμετοχή στά ἱερά Μυστήρια. Τό νόημα τῆς –ἀναλογικά σύντομης καί ἴσως, δύσκολης– ζωῆς μας, τό βρίσκουμε μόνο κοντά Του.

Χρήσιμες γραμμές ὑποστήριξης:

☎ **1018 – Γραμμή Παρέμβασης γιά τήν Αὐτοκτονία (*ΚΛΙΜΑΚΑ*):** 24ωρη, ἀνώνυμη καί ἐμπιστευτική ὑποστήριξη, μέ ἀστική χρέωση.

☎ **10306 – Γραμμή Ψυχοκοινωνικῆς Ὑποστήριξης:** Δωρεάν, ἀνώνυμη, 24ωρη ὑποστήριξη γιά ζητήματα ψυχικῆς ὑγείας, ψυχολογικῆς κρίσης καί πένθους.

Ἀγγελική-Ἐλευθερία Ἰ. Παπασαραντοπούλου,
Ψυχολόγος

Ἡ ἀναίμακτη Ἀπελευθέρωση τοῦ Ἁγίου Ὄρους (2 Νοεμβρίου 1912)

Τό Ἅγιον Ὄρος, ὅπως ἀποκαλεῖται ἡ ἀνατολικότερη χερσόνησος τῆς Χαλκιδικῆς, ἀποτελεῖ αὐτοδιοίκητο τμῆμα τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, πού διορίζει καί τόν πολιτικό διοικητή του. Ἀπό ἐκκλησιαστική καί πνευματική ἄποψη, οἱ εἴκοσι Ἱερές Μονές του τελοῦν ὑπό τή δικαιοδοσία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως.

Ἡ ἱστορία του, οὐσιαστικά, ἀρχίζει τό 963 μ. Χ., ὅταν ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Ἀθωνίτης ἔθεσε τά θεμέλια τῆς πρώτης Ἱερᾶς Μονῆς, τῆς Μεγίστης Λαύρας.

Στήν ὑπερχιλιετῆ ἱστορία του ὑπῆρξε καί μιά μακρά περίοδος, περίπου πέντε αἰώνων (1430-1912), ὅπου τό Ἅγιον Ὄρος βρέθηκε ὑπό τουρκική κυριαρχία, μέ ἐλάχιστα προνόμια καί βαριά ὀθωμανική καταπίεση.

Παρ' ὅλα αὐτά, ἡ ζωή στό Ἅγιον Ὄρος, ἀκόμη καί σέ αὐτή τή μακρά περίοδο, γιά τόν ἑλληνικό λαό ἦταν σημεῖο ἀναφορᾶς γιά τή θρησκευτική, τήν ἐθνική καί τήν πολιτιστική του ταυτότητα.

Παρά τό γεγονός ὅτι οἱ Ἀθωνίτες Ἕλληνες μοναχοί εἶχαν ἐνεργό συμμετοχή στόν ξεσηκωμό τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐνάντια στήν Ὀθωμανική κυριαρχία καί τήν ἐπιτυχία τῆς Ἐπανάστασης τοῦ '21, ἡ ὁποία ἔφερε καί τή δημιουργία τοῦ νεοσύστατου ἑλληνικοῦ κράτους, τό Ἅγιον Ὄρος παρέμεινε χωρισμένο ἀπό αὐτό τό νεοσύστατο κράτος μέχρι τό 1912.

Στίς 30 Σεπτεμβρίου τοῦ 1912, τά χριστιανικά Βαλκανικά κράτη: Ἑλλάδα, Σερβία, Μαυροβούνιο καί Βουλγαρία, ἔστειλαν κοινό τελεσίγραφο στήν Τουρκία, μέ τό ὁποῖο ζητοῦσαν τή διασφάλιση

τῆς αὐτονομίας τῶν ἐθνικῶν τους μειονοτήτων, πού ζοῦσαν στό ἔδαφός της. Ἡ Τουρκία ἀπέρριψε τό τελεσίγραφο καί ἡ σύγκρουση ἦταν ἀναπόφευκτη μέ ραγδαῖες ἐξελίξεις.

Στίς 5 Ὀκτωβρίου τοῦ 1912 κηρύχθηκε καί ἐπίσημα ὁ Α' Βαλκανικός Πόλεμος.

Τότε, ὁ ἑλληνικός στόλος κλήθηκε νά πετύχει ἕναν ἰδιαίτερα δύσκολο συνδυασμό πολλαπλῶν στόχων: Νά ἐμποδίσει τήν ἔξοδο τοῦ Ὀθωμανικοῦ στόλου στό Αἰγαῖο, νά ἀποκτήσει τήν κυριότητα τῶν νησιῶν τοῦ βορειοανατολικοῦ Αἰγαίου, νά ἐμποδίσει τή μεταφορά ὀθωμανικῶν στρατευμάτων καί ἐφοδίων στά ἠπειρωτικά μέτωπα τῶν Βαλκανίων καί νά προστατεύσει τίς θαλάσσιες μεταφορές τῆς Ἑλλάδας καί τῶν συμμάχων της.

Τήν ἴδια μέρα, ὁ Ἑλληνικός Στόλος ἐπιθεωρεῖται στό Φάληρο ἀπό τόν Βασιλιᾶ Γεώργιο Α' καί τόν Πρωθυπουργό Ἐλευθέριο Βενιζέλο. Ἐκεῖ, διαβάζεται ἡ διαταγή προαγωγῆς τοῦ Παύλου Κουντουριώτη σέ Ὑποναύαρχο καί ὁρισμοῦ του ὡς Ἀρχηγοῦ τοῦ Στόλου τοῦ Αἰγαίου.

Ὁ Ἑλληνικός Στόλος, μέ ἐπικεφαλῆς τό νεότευκτο θωρηκτό «Γ. Ἀβέρωφ», πού γνωρίζει τό βάπτισμα τοῦ πυρός, τήν ἡγετική ἱκανότητα καί τόλμη τοῦ Ναυάρχου Παύλου Κουντουριώτη, καί τό ὑψηλότατο

ἠθικό τοῦ πληρώματος ὅλου τοῦ στόλου, ἀποπλέει καί ἀκολουθεῖ τό πρῶτο πολεμικό σῆμα (ΗΩΠ: 051330/10/1912) πρός ὅλα τά πλοῖα:

«Ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεύς στέλνει θερμάς εὐχάς ὑπέρ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος μας. Αἱ δάφναι τῶν ἐνδόξων πολέμων τοῦ Ἑλληνισμοῦ πληροῦσι πολλάς σελίδας τῆς Ἱστορίας καί ἔχει ἀκράδαντον πεποίθησιν ὅτι ὁ ἡμέτερος στόλος σήμερον θά προσθέσει μίαν ἔνδοξον σελίδα εἰς τήν ἱστορίαν τοῦ Ναυτικοῦ».

Ὁ Ἀρχηγός Στόλου ΑΙΓΑΙΟΥ
Ὑποναύαρχος
Παῦλος Κουντουριώτης

Τό πρωί τῆς 2ας Νοεμβρίου 1912, ἀπό τό λιμάνι τοῦ Μούδρου στή Λῆμνο, ἀποπλέει Μοῖρα τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου μέ ἐπικεφαλῆς τό θρυλικό Θωρηκτό «Γ. Ἀβέρωφ», ὑπό τόν Ναύαρχο Παῦλο Κουντουριώτη, καί κατευθύνεται πρός τό Ἅγιον Ὄρος.

Ἡ παρουσία τῶν πολεμικῶν σκαφῶν στά ἀνοικτά τῆς χερσονήσου τοῦ Ἄθω γίνεται ἀντιληπτή ἀπό τούς μοναχούς τῶν παραθαλάσσιων Μοναστηριῶν καί κελιῶν καί, κάτω ἀπό τίς χαρμόσυνες κωδωνοκρουσίες ἑκατοντάδων καμπάνων, τά πλοῖα πλησιάζουν τίς ἀκτές τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Στίς 11.30΄ οἱ Ἱερές Μονές ἔχουν σημαιοστολιστεῖ, ἐνῶ οἱ Μοναχοί ἀλαλάζουν ἀπό χαρά. Τό Θωρηκτό «Γ. Ἀβέρωφ» ἀνταποδίδει μέ 21 χαιρετιστήριες βολές.

Στή Δάφνη ἀγκυροβολεῖ τό Ἀντιτορπιλικό «Θύελλα» καί ἀποβιβάζει ἄγημα ἀπό 40 ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι ἀνεβαίνουν καί ἀπελευθερώνουν τίς Καρυές. Ὁ Τοποτηρητής τοῦ Σουλτάνου (Καϊμακάμης), πού ἔδρευε στόν Πύργο τοῦ Πρωτάτου παραδίδει τό Ἅγιον Ὄρος στό Ἑλληνικό Βασίλειο.

Ὁ ἐπικεφαλῆς Ἕλληνας ἀξιωματικός τοῦ ἀγήματος «*ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων*» ἐπικυρώνει τήν ἀποβατική ἐνέργεια καί χαρακτηρίζει τόν Καϊμακάμη, τούς ὑπαλλήλους καί τή μικρή τουρκική δύναμη «*ὡς αἰχμαλώτους πολέμου ἄνευ πολεμικῆς τινός ἐνεργείας*».

Ἡ Ἑλληνική Σημαία ὑψώνεται καί ἐπίσημα στήν πρωτεύουσα Καρυές καί στό ἐπίνειο, τή Δάφνη.

Τήν ἑπόμενη ἡμέρα, στίς 3 Νοεμβρίου 1912, συνῆλθαν σέ συνεδρίαση οἱ ἀντιπρόσωποι ὅλων τῶν Ἱερῶν Μονῶν, ἐκτός τῆς Ρωσικῆς, καί ὑπεγράφη στόν Κώδικα τῶν Πρακτικῶν τῆς Συνεδρίας Πράξη, διά τῆς ὁποίας διαπιστωνόταν ἡ κατάλυση τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν.

Στίς 4 Νοεμβρίου 1912, ἡ Ἱερά Κοινότητα ἀποστέλλει εὐχαριστήριο τηλεγράφημα γιά τήν ἀπελευθέρωση τοῦ Ἁγίου Ὄρους στόν πρωθυπουργό Ἐλευθέριο Βενιζέλο, ὁ ὁποῖος καί ἀπάντησε ὡς ἑξῆς:

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25ῃ Νοεμβρίου 1912

Πανοσιολογιώτατοι,

Μετά βαθυτάτης συγκινήσεως ἀποδεχόμενος τόν φιλόστοργον ὑμῶν ἀσπασμόν εὐχαριστῶ ἀπό μέσης καρδίας ἐπί ταῖς τιμητικαῖς ἐκφράσεσι, δι' ὧν μέ περιβάλλουσι αἱ ὑμέτεραι Ἁγιότητες.

Ἀντισυγχαίρων δέ ἐπί ταῖς νίκαις, αἵτινες θείᾳ συνάρσει στέψασαι τά ἑλληνικά ὅπλα ἀπελύτρωσαν καί τούς τῆς Ἀθωνιάδος τόπους, ἐπικαλοῦμαι τάς πρός τόν Ὕψιστον ὑμετέρας δεήσεις ὑπέρ τῆς κατά τούς κοινούς πόθους περατώσεως τοῦ Ἱεροῦ ἀγῶνος.

Ἐλευθέριος Κ. Βενιζέλος

Νικόλαος Παπανικολόπουλος,
Ὑποναύαρχος Λ.Σ. (ἐ.ἀ.)

ΜΕ ΤΟΝ ΦΑΚΟ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Ἡ πανήγυρις τοῦ Προφήτου Ἰωήλ στήν ὁμώνυμη Ἱερά Μονή στήν Καλαμάτα (18 & 19 Ὀκτωβρίου 2026)

Μέ κάθε μεγαλοπρέπεια καί κατά τήν ἐκκλησιαστική τάξη τελέσθηκε ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Προφήτου Ἰωήλ στήν ὁμώνυμη Ἱερά Μονή τῆς Καλαμάτας, στήν ὁποία τιμᾶται καί ἡ Ἁγία Εἰρήνη. Ἡ φετινή ἱερά πανήγυρις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἦταν ξεχωριστή, διότι τήν παραμονή καί τήν κυριώνυμο ἡμέρα φιλοξένησε τήν Τιμία Κάρα τῆς Ἁγίας Μεγαλομάρτυρος Εἰρήνης, ἡ ὁποία φυλάσσεται στόν Ἱερό Ναό Ἁγίας Εἰρήνης Ριγανοκάμπου Πατρῶν.

Ἡ ὑποδοχή της πραγματοποιήθηκε τό ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς 18 Ὀκτωβρίου στά προπύλαια τῆς πανηγυρίζουσας Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Προφήτου Ἰωήλ. Τήν Τιμία Κάρα κόμισε στήν Ἱερά Μονή ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Χρυσόστομος, συνοδευόμενος ἀπό τόν Πρωτοσύγκελο τῆς Ι. Μ. Πατρῶν Ἀρχιμ. Ἀρτέμιο Ἀργυρόπουλο καί τόν Ἡγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὀμπλοῦ Ἀρχιμ. Νεκτάριο Κωτσάκη. Πλῆθος πιστῶν, ἐκπροσώπων τῶν πολιτειακῶν καί τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, τῶν μοναστικῶν ἀδελφοτήτων καί τοῦ κλήρου, μέ προεξάρχοντα τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομο, τήν ὑποδέχθηκαν καί, ἐν πομπῇ, τήν ἐναπόθεσαν στό Καθολικό τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Ἐν συνεχείᾳ, τελέσθηκε ὁ Πανηγυρικός Ἑσπερινός τῆς ἑορτῆς τοῦ Προφήτου Ἰωήλ, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Χρυσοστόμου καί συγχοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου.

Τό πρωί τῆς κυριωνύμου ἡμέρας, Δευτέρας 19 Ὀκτωβρίου τελέσθηκε ὁ Ὄρθρος, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Χρυσοστόμου. Ἐν συνεχείᾳ, τελέσθηκε Δισαρχιερατική Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Χρυσοστόμου καί συνιερουργοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου. Τούς Ἀρχιερεῖς πλαισίωσαν ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ι.Μ. Πατρῶν Ἀρχιμ. Ἀρτέμιος Ἀργυρόπουλος, ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὀμπλοῦ Πατρῶν Ἀρχιμ. Νεκτάριος Κωτσάκης, ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Λαύρας καί Πνευματικός τῆς Ι. Μονῆς Προφήτου Ἰωήλ Ἀρχιμ. Εὐσέβιος Σπανός καί ὁ ἐκ τῶν Ἀδελφῶν τῆς Ἁγίας Λαύρας π. Φιλάρετος Θεοδωρακόπουλος, ὁ Ἀρχιμ. Εὐθύμιος Θεοδωρόπουλος καί ὁ Διάκονος Θεόφιλος Κυριάκος.

Ἀκολούθως, τελέσθηκε καί τό καθιερωμένο Τρισάγιο ἐπί τοῦ τάφου τοῦ Κτήτορα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μακαριστοῦ π. Ἰωήλ Γιαννακόπουλου.

Χριστιανική Στέγη Καλαματας

Σημ.: Φωτογραφικό ὑλικό ἀπό τήν ἱερά πανήγυρι ἀκολουθεῖ στή σελίδα 287.

Σχετικά μέ τήν Ἀποστολή Συνδρομῆς / Δωρεᾶς

Ἀγαπητοί Ἀναγνῶστες,

Ὁ *Σύνδεσμος* πού κρατᾶτε στά χέρια σας ἔχει ὡς σκοπό νά μᾶς ἑνώνει καί νά μεταδίδει τό φῶς τοῦ Χριστοῦ στίς ψυχές μας. Ἀπό τήν ἀρχική προετοιμασία κάθε τεύχους μέχρι τήν ὥρα πού αὐτό φτάνει σ' ἐσᾶς, μεσολαβεῖ μιά μεγάλη διαδικασία, καί καταβάλλεται μιά ἐπίμοχθη προσπάθεια, μέ πολλή φροντίδα καί προσευχή. Καθώς ἡ διαδικασία αὐτή ἐμπεριέχει τό ἀνάλογο οἰκονομικό κόστος, ἐνῶ παλαιότερα ἡ συνδρομή ἦταν προαιρετική, τά τελευταῖα ἔτη προτάθηκε ὡς ἐνδεικτικό ποσό τά 20€. **Αὐτή τή στιγμή, οἱ περιστάσεις μᾶς φέρνουν στή δύσκολη θέση νά ζητήσουμε τήν αὔξηση τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς στά 30€.**

Ἡ δική σας οἰκονομική Συνδρομή/Δωρεά μᾶς δίνει τή δυνατότητα νά καλύπτουμε τήν ἀμοιβή τῶν συνεργατῶν μας στό τυπογραφεῖο καί τά ἔξοδα γιά τήν ταχυδρομική ἀποστολή του. Κατόπιν τούτων, γίνεται ἀντιληπτό –χωρίς ν' ἀναπτυχθεῖ διεξοδικότερα– πόσο καθοριστική εἶναι ἡ Συνδρομή τοῦ καθενός.

Σέ ὅσους ἀπό ἐσᾶς ἔχετε ἀνταποκριθεῖ, μέ τήν ἀποστολή τῆς Συνδρομῆς/Δωρεᾶς σας πρός τό περιοδικό μας, θά θέλαμε νά σᾶς εὐχαριστήσουμε ἀπό καρδιᾶς. Σέ ὅσους ἀπό ἐσᾶς δέν μᾶς τήν ἔχετε ἀποστείλει, κάνουμε μιά εὐγενική ὑπενθύμιση γιά τήν ἀποστολή της.

Ἐξίσου σημαντική εἶναι καί κάθε ἐγγραφή ἑνός νέου Συνδρομητῆ, πού ἐσεῖς θά μᾶς προτείνετε.

Πρός ἄμεση πληροφόρηση ἀκολουθοῦν, παρακάτω, οἱ Τραπεζικοί Λογαριασμοί, στήν ἐπωνυμία τοῦ Συλλόγου μας.

Ἐθνική Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος: **GR04 0110 2200 0000 2204 8020 634**

Τράπεζα Πειραιῶς: **GR53 0171 3430 0063 4316 3450 051**

Alpha Bank: **GR09 0140 5000 5000 0210 1350 567**

Eurobank - Ἑλληνικά Ταχυδρομεῖα-ΕΛ.ΤΑ.:
GR79 0260 1280 0001 1020 1721 572

ΑΠΟΚΟΜΜΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΔΩΡΕΑΣ

Σᾶς ἔστειλα μέσῳ:

- ☐ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ
- ☐ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
- ☐ ALPHA BANK
- ☐ EUROBANK
- ☐ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΤΑΓΗΣ

(Σημειῶστε μέ ἕνα Χ στό ἀντίστοιχο ☐)

τήν.....
(Σημειῶστε τήν ἀκριβῆ ἡμερομηνία)

ΕΥΡΩ (€).....

Συμπληρῶστε πιό κάτω τά στοιχεῖα σας, γιά τήν ταυτοποίηση τῆς Συναλλαγῆς σας.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗ.....
ΕΠΩΝΥΜΟ .....
.....
ΟΝΟΜΑ.....
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ.....
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ.....
ΠΟΛΗ .....
ΤΑΧ. ΚΩΔ. .....
ΤΗΛΕΦΩΝΟ.....

ΘΕΡΜΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Μήν παραλείψετε νά μᾶς ἐπιστρέψετε τό παρόν Ἀπόκομμα, σέ περίπτωση πού δέν ἀναγράφεται στήν τραπεζική συναλλαγή τό Ὀνοματεπώνυμο καί ὁ Κωδικός τοῦ Συνδρομητῆ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ

Τόν τραπεζικό λογαριασμό τῆς Eurobank μπορεῖτε νά τόν δείχνετε καί στά ταμεῖα ὅλων τῶν Καταστημάτων τῶν *Ἑλληνικῶν Ταχυδρομείων-ΕΛ.ΤΑ.* Ἐπιδεικνύοντας καί τήν Ἀστυνομική σας Ταυτότητα μπορεῖτε νά κάνετε κατάθεση, δηλώνοντας τό Ὀνοματεπώνυμο τοῦ Συνδρομητῆ καί τόν Κωδικό του Ἀριθμό.

Αὐτός ὁ τρόπος ἀποστολῆς τῆς Συνδρομῆς/Δωρεᾶς σας εἶναι ἀνέξοδος καί μπορεῖ νά ἀντικαταστήσει τήν ἔκδοση Ταχυδρομικῆς Ἐπιταγῆς.

Παρακαλεῖσθε στήν Αἰτιολογία τῆς Κατάθεσης ἤ Μεταφορᾶς σας νά μήν παραλείπετε τήν ἀναγραφή τοῦ Ὀνοματεπωνύμου τοῦ Συνδρομητῆ καί τοῦ Κωδικοῦ Ἀριθμοῦ του, ὁ ὁποῖος βρίσκεται στήν αὐτοκόλλητη ἐτικέτα τῆς σακούλας πού περιέχει ἕκαστο τεῦχος.

Ἐπιλέγετε τόν λογαριασμό μας στό ἴδιο τραπεζικό ἵδρυμα μέ αὐτό πού συνεργάζεστε καί ἐσεῖς, γιά τήν ἀποφυγή ἐπιπλέον ἐπιβάρυνσης μέ τραπεζικές προμήθειες.

ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΗ ΑΝΑΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΥ ΤΟΥ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗ ΚΑΙ /Ή ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΟΥ ΣΤΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗ ΣΑΣ, ΝΑ ΜΑΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΤΕ ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ ΜΕ ΕΝΑΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΤΡΟΠΟΥΣ:

- ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΑ ΣΤΟ: **27210 23176**.
- Ἡ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ ΜΑΣ: ***www.xristegi.gr***, ΣΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ: ***«Ἐπικοινωνία», «Γνωστοποίηση Ἀποστολῆς Συνδρομῆς / Δωρεᾶς»***, ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΤΑ ΚΕΝΑ ΠΕΔΙΑ ΜΕ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗ.
- Ἡ ΣΤΟ EMAIL: ***info@xristegi.gr.***
- Ἡ ΝΑ ΑΠΟΣΤΕΙΛΕΤΕ ΤΟ ΔΙΠΛΑΝΟ ΑΠΟΚΟΜΜΑ ΣΤΟ E-MAIL ΜΑΣ: ***info@xristegi.gr*** Ἡ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΑ Ἡ ΜΕ FAX ΣΤΟ: **27210 26478**.

Εὐχαριστοῦμε ἐκ τῶν προτέρων γιά τήν ἀγάπη καί τήν ὑποστήριξή σας!

Χριστιανικη Στεγη Καλαματας

ΓΡΑΜΜΑ-
ΤΟΣΗΜΟ

ΠΡΟΣ

Χριστιανικη Στεγη Καλαματας
Βασ. Γεωργίου Α΄ 5
241 33 ΚΑΛΑΜΑΤΑ

E-mail: **info@xristegi.gr**
Τηλ. - Fax: **27210 26478**
Τηλ.: **27210 23176**

ΜΕ ΤΟΝ ΦΑΚΟ ΤΟΥ ΣΥΝΑΞΕΜΟΥ

Φωτογραφικό ὑλικό ἀπό τήν πανήγυρι τοῦ Προφήτου Ἰωήλ στήν ὁμώνυμη Ἱερά Μονή στήν Καλαμάτα (18 & 19 Ὀκτωβρίου 2026)

ΜΟΛΙΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ!

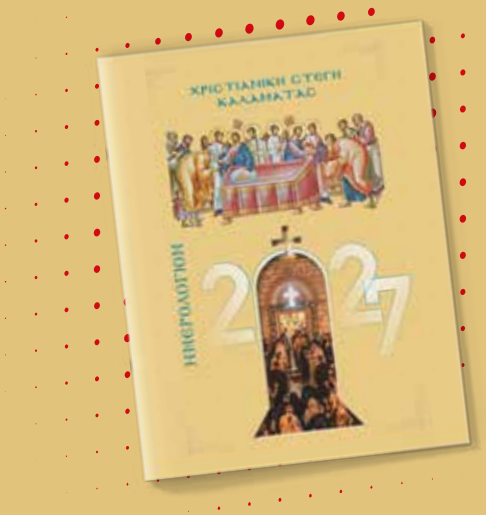
Ἡμερολόγιον 2027
τῆς Χριστιανικης Στεγης Καλαματας

Ἀγαπητοί Ἀναγνῶστες,

Τό παρόν τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ *ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ* κυκλοφορεῖ μέ ἔνθετο τό νέο ***Ἡμερολόγιον*** τῆς Χριστιανικης Στεγης Καλαματας γιά τό προσεχές ἔτος ***2027***.

Μέ αἰσθήματα βαθιᾶς συγκίνησης καί δοξολογίας πρός τόν Πανάγαθο Θεό, παρουσιάζουμε τό 16ο Ἡμερολόγιο τοῦ Συλλόγου μας γιά τό ἔτος 2027. Ἀποτελεῖ ἀνεκτίμητη εὐλογία τό ὅτι ἀξιωνόμαστε, χάριτι Κυρίου, νά ἐπικοινωνοῦμε καί φέτος μαζί σας.

Ἡ ἔκδοσή του στοχεύει στό νά σᾶς συντροφεύει κατά τή διάρκεια τοῦ 2027. Περιέχει μικρά κείμενα καί ρήσεις, πού ἀποσκοποῦν στήν ψυχική ἀνάταση τοῦ ἀναγνώστη.

Ἐπίσης, προτρέπει σέ μιά εὐγενική ὑπενθύμιση γιά τή δική σας **οἰκονομική ὑποστήριξη**. Κάθε σας δωρεά –μαζί μέ τή βοήθεια καί τή Χάρη τοῦ Θεοῦ– εἶναι πολύτιμη γιά τόν Σύλλογό μας, προκειμένου αὐτός νά μπορεῖ νά ἐντεπεξέρχεται στά πολύ βασικά ἔξοδά του καί νά συνεχίζει τό ἔργο του καρποφόρα. Μέ τή συνεισφορά σας αὐτή, συμβάλλετε **στήν κυκλοφορία τοῦ περιοδικοῦ μας *Σύνδεσμος*** καί **στήν ἐπαναλειτουργία τῆς Κατασκήνωσης τοῦ Συλλόγου στόν Ταΰγετο**.

Τό ***Ἡμερολόγιον 2026*** εἶναι μία ὄμορφη καί ψυχωφελής πρόταση δώρου σέ πρόσωπα πού ἀγαπᾶτε καί ἐπιθυμεῖτε νά ὠφεληθοῦν κι αὐτά πνευματικά. Κατάλληλο γιά νεότερους καί μεγαλύτερους ἡλικιακά, πού ἀγωνίζονται νά εἶναι κοντά στόν Χριστό.

Κοστίζει **5 €.**

Γιά **ποσότητα 10 ὡς 29 τεμαχίων** προσφέρεται **ἔκπτωση 20%**, δηλ. κοστίζει 4 € ἀνά τεμάχιο (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 6%).

Γιά **ποσότητα ἄνω τῶν 30 τεμαχίων** προσφέρεται **ἔκπτωση 30%**, δηλ. κοστίζει 3,50 € ἀνά τεμάχιο (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 6%).

Μπορεῖτε νά παραγγείλετε περισσότερα τεμάχια, μέ τούς παρακάτω εὔκολους τρόπους:

- διαδικτυακά στήν ἱστοσελίδα μας: ***www.xristegi.gr,*** Ἐνότητα: ***«Ἐπικοινωνία», «Ἀγόρασε βιβλία»,*** συμπληρώνοντας κατάλληλα τά ἀντίστοιχα πεδία,
- στήν ἠλεκτρονική διεύθυνση: ***info@ xristegi.gr***
- τηλεφωνικά στό Βιβλιοπωλεῖο μας, στόν ἀριθμό: ***27210 23176***
- μέ fax, στόν ἀριθμό: ***27210 26478.***

Χριστιανικη Στεγη Καλαματας

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
Μηνιαῖο περιοδικό Ἑλληνορθόδοξης Μαρτυρίας • ISSN: 1107-8979
Ἰδιοκτήτης: Χριστιανική Στέγη Καλαμάτας
Βασ. Γεωργίου Α΄ 5 • 241 33 • Καλαμάτα • Τηλ.: 27210 23176 • Τηλ. & Fax: 27210 26478
www.xristegi.gr • info@xristegi.gr • Χριστιανική Στέγη Καλαμάτας
ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ Τακ. Γραφείο ΚΕΜΠ ΚΡ Αριθμός Αδείας 680
ΕΛΤΑ Hellenic Post
ΚΩΔΙΚΟΣ: 220020